

DRAUGAS

PERIODICALS
September 16, 2003
Vol. XCIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 16, 2003

*****MIXED ADC 606
800 78 0000
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-15-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 179
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Sveikatos klausimais: aukštas kraujospūdis, migrena — nenumaldomas galvos skausmas.
2 psl.

Ar ras kelią į taikos slėnį, atmetę žemėlapi. Lietuvybė šiandienos pasaulyje.
3 psl.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo iškilmės. Kas reformuos Katalikų Bažnyčią. Mūsų daržai ir darželiai: saugokitės „poison ivy“ — nuodingos vijoklės.
4 psl.

Mirė žurn. Antanas Juodvalkis. Artėja Violetos Urmanos koncertas. Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai kviečia į pobūvį. „Žaltvykslė“ ruošiasi gastrolėms.
6 psl.

Sportas

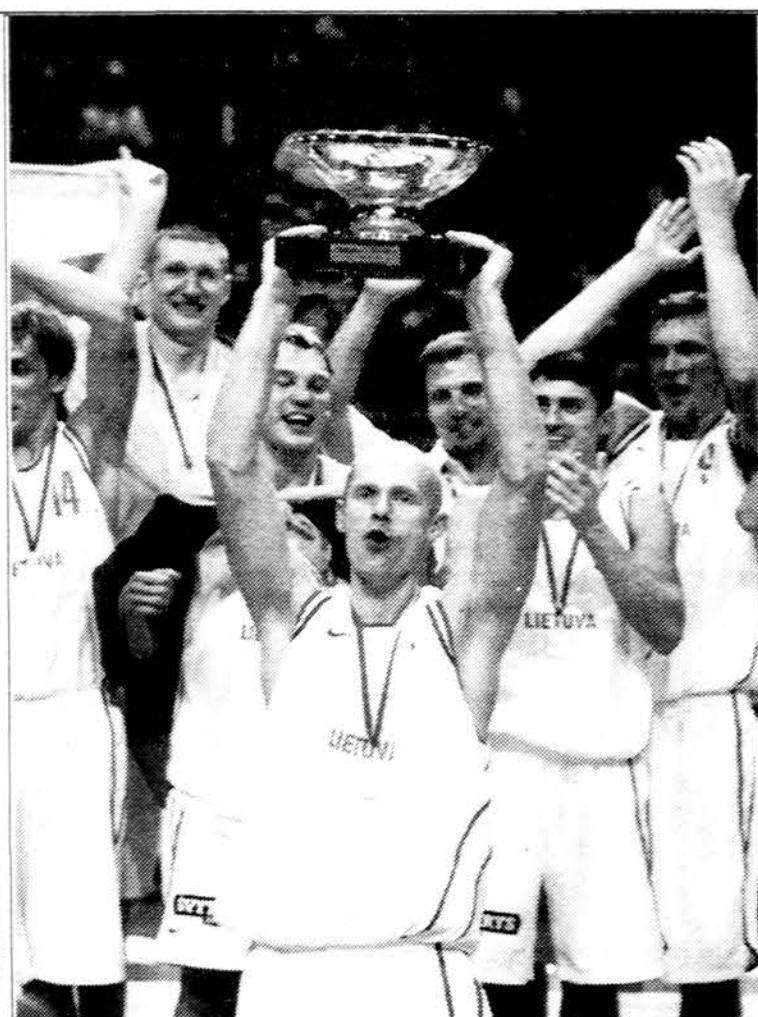
* Rugpjūčio pabaigoje pasaulio čempionu tapęs Lietuvos disko metikas Virgilijus Alekna iškovojo pergalę ir geriausio šio sezono pasaulio lengvaatlečio varžybose „IAAF World Athletics Final“ Monte Carlo. 31 metų lietuvius diską nusiviešė 68 m 30 cm.

* 27 metų Lietuvos dviratininkė, atstovaujanti Italijos komandai „SC Michela Fanini“, Edita Pučinskaitė tapo Italijoje vykusių „Gran Premio Citta di Arezzo“ lenktynių nugalėtoja.

* Šių metų Europos vyrų krepšinio čempionėi Lietuvos rinktinėi nereikės varžytis atrankos turnyruose, kad gautų teisę 2005 metais rugsėjį Belgrade ginti savo vardą. Tarptautinė krepšinio federacija (FIBA) sekmadienį patvirtino naują Europos čempionato atrankos sistemą, pagal kurią bus surengti trys atrankos ratai, o komandos paskirstytos į du skirtingo lygio pogrupius. Automatiškai į 2005 metais Europos pirmenybes pateks visos penkios rinktinės, kurios dalyvaus kitų metų Atėnų olimpinėse žaidynėse — Lietuva, Ispanija, Italija, Serbija ir Juodkalnija bei Graikija.

* Lietuvos dviratininkė Dianai Žiliūtei nesėkmingai baigėsi sekmadienį San Francisco (JAV) vykusios dviračių lenktynės „T-Mobile International“. 27 metų lietuvi, neubaigus varžybų, teko vykti į ligoninę. Iki baigės likus apie 30 km, pastaruoju metu puikiai sportinę formą rodžiusi buvusi pasaulio čempionė D. Žiliūtė griuvo ir susižalojo keli, todėl nebegalėjo tęsti varžybų.

* Vilniaus gatvės šeštadienį buvo užplūdę bėgikai — apie 2,000 žmonių išmėgino jėgas tradiciniame „Maxima“ taurės bėgime. Pagrindinius prizus, o kartu ir Lietuvos 10 km bėgimo čempionato aukso medalius, iškovojo vilnietė Žilvilė Balčiūnaitė ir šiaulietis Dainius Šiaučikovas, gavę pinigines premijas — po 1,000 litų.

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės kapitonas Saulius Štombergas rankose — Europos čempionų taurė. EPA-ELTA nuotr.

Baltijos valstybių rezistentai prilyginti teroristams

Vilnius, rugsėjo 15 d. (BNS) — Seimo konservatorių Vytautas Landsbergis papiktino Rusijos užsienio reikalų viceministro pasisakymą apie Baltijos valstybių rezistentus, paskarui metais kovojusius prieš sovietų okupantus.

Vladimir Čizov praėjusių penktadienį laikraštyje „Krasnaja zvezda“ paskelbtame interviu teigė, jog Rusija nepripažįsta, jog Sovietų sąjunga 1940 metais okupavo Baltijos valstybes. Jis taip pat piktinosi, jog sovietų talkininkai Baltijos valstybėse persekiojami, o buvę na-

cių talkininkai ir „vadinamieji „miško broliai“ (iš esmės teroristai) verčiami valstybiniais herojais ir kovotojais už laisvę“.

Tačiau šiame sakinyje V. Čizov mini tik Latviją ir Estiją, nors iš konteksto galima suprasti, jog jo vertinimas taikomas visoms trim Baltijos valstybėms.

„Kai Rusijos užsienio reikalų viceministras drįsta Lietuvos karius rezistentus vadinti teroristais, tai yra per toli nueitys, kad Lietuvos užsienio politikai vadovaujantys asmenys visai tai valgytų nuolankiai ir bu-

čiuotų ranką“, piktinosi V. Landsbergis.

„Jeigu taip bus, tai mes netrukus išgarsime apie savanorišką išvažiavimą į sovietinius lagerius“, ironizavo jis.

V. Landsbergis pažymėjo, jog Lietuva neturėtų nusileisti Rusijos spaudimui ir atšaukti įstatymų dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo, nes tai prisidėtų prie Maskvos siekio ištrinti patį okupacijos faktą.

Praėjusios kadencijos Seimo priimtas įstatymas Rusijoje buvo įvertintas kaip nedraugiškas Lietuvos žingsnis.

Lietuvos geležinkelio — Rusijos „politinių chuliganų“ išpuolis

Vilnius, rugsėjo 15 d. (BNS) — Rusijos nacionalbolševikų sukeltas incidentas geležinkelio ir Karaliaučiaus neatspindi gerų kaimyninių santykių su Rusija dviasios, pareiškė Lietuvos Užsienio reikalų ministerija (URM).

Pirmadienį išplatintame URM pranešime spaudai pareiškta, kad susitarimas dėl tranzito per Lietuvos teritoriją

tvarkos buvo pasiektas trišaliu Europos Sąjungos, Lietuvos ir Rusijos sutarimu, o jo įgyvendinimu „patenkinta ir Lietuvos Respublika, ir Rusijos Federacija“.

Lietuvos URM pritaria Rusijos URM vertinimui, kad nacionalbolševikų išpuolis yra „politinis chuliganizmas“, siekiant populiarumo prieš rinkimus. Nukelta į 5 psl.

A. Brazauskas prašo „LUKOil“ informacijos apie naftos gavybą Baltijoje

Vilnius, rugsėjo 15 d. (BNS) — Lietuvos premjeras Algirdas Brazauskas paprašė bendrovės „LUKOil“ prezidento Vagit Alekperov informacijos apie planuojamą naftos telkinio „D-6“ naudojimą Baltijos jūroje netoli Kuršių nerijos.

Nukelta į 5 psl.

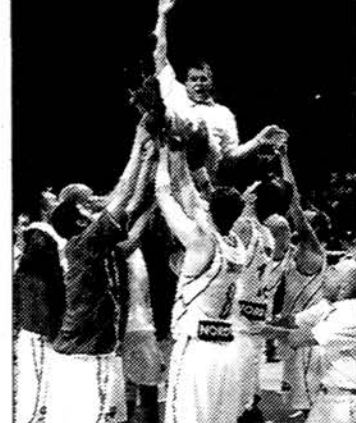
mus, kad išlaikyti JAV kariuomenę Irake darosi per brangiu. „Mintis, kad mes negalime apginti savęs... tai tiesiog kvailystė“, sakė viceprezidentas. „Manau, jog visiškai neteisinga manyti, kad JAV negali ar neturi sau to leisti“, pridūrė jis. D. Cheney nuomone, masinio naikino ginklai, kurių buvimas Irake buvo dingstis pradėti karą su žlugusiu Bagdado režimu, anksčiau ar vėliau bus surasti. 2003 metų balandį Baltijai rūmai gavo kariniams tikslams Irake 60 mlrd. dolerių, o neseniai administracija paprašė, kad Kongresas skirtų dar 87 milijardus. Tuo tarpu JAV administracijos kritikai mano, jog karas Irake, kur žūsta JAV kariai, kainuoja pernelyg brangiai. Be to, jie mano, jog amerikiečių pasitikėjimas George W. Bush gali rimtai susvyruoti, jeigu uždraustų ginklų, kurių tebeieškoma, taip ir nebus surasta.

IRAKAS

Bagdadas. JAV valstybės sekretorius Colin Powell į tarp-

Lietuvos krepšininkai — Europos čempionai!

Krepšininkų garbei buvo iššautos trys patrankos salvės, krepšinio aštuoniolai mojavo tautinėmis trispalvėmis, skandavo: „Mes čempionai!“, „Ačiū!“, krepšininkų ir rinktinės trenerių vardus.

Po pergalės finale į orą metomas Lietuvos rinktinės treneris Antanas Sireika. EPA-ELTA nuotr.

Komandos kapitonas Saulius Štombergas, pirmasis išėjęs iš lektuvo, rankose iškele laikė Europos čempionų taurę, paskui jį nusileido visa čempionų komanda.

Vėliau S. Štombergas, kuris pripažintas vienu iš geriausių čempionato žaidėjų, sudaužė rankose laikytą šampano taurę, kad pasisektų kitais metais vyksiančiose Atėnų olimpinėse žaidynėse.

Paskui krepšininkų sveikinimo ceremonija persikėlė į Kauno centre esančią Nemuno ir Neris Santaką.

S. Štombergas, naudingiausias čempionato žaidėjas pripažintas Šarūnas Jasikevičius, Kšištofas Lavrinovičius, Ar-

Krepšininkus pagerbti Kauno Santakoje susirinko tūkstančiai žmonių. Tomo Bauro / Elta nuotr.

vydas Macijauskas, Donatas Slanina, Darius Songaila, Virginijus Praskevičius, Dainius Šalenga, Ramūnas Šiškauskas, Euralijus ir Mindaugas Žukauskai, Giedrius Gustas, treneriai Antanas Sireika, Valdemaras Chomičius, Gintaras Krapikas, masažuotojas Juozas Petkevičius, gydytojas Robertas Narkus, fizinio parengimo treneris. Nukelta į 5 psl.

Lietuvos irklutojams — pasaulio čempionato auksas!

Gainesville, rugsėjo 15 d. (Elta) — Lietuvos baidarininkai sekmadienį Gainesville (Georgia valstija, JAV) pasibaigusiame 33-iajame pasaulio baidarių ir kanojų irklavimo čempionate iškovojo du medalius — aukso ir bronzos.

Dviviečių baidarių varžybų 200 m atstume pasaulio čempionų vardą apgynė 27 metų Alvydas Duonėla ir 28 metų Egidijus Balčiūnas.

Jie atstumą įveikė per 32.972 sek. ir 0.182 sek. aplenkė sidabrą iškovojuosius lenkus, o bronzą atiteko vokiečiams.

Alvydas Duonėla (kairėje) ir Egidijus Balčiūnas — vėl pasaulio čempionai. EPA-ELTA nuotr.

V. Adamkus nei europarlamento, nei Seimo rinkimuose nedalyvaus

Vilnius, rugsėjo 13 d. (BNS) — Buvęs prezidentas Valdas Adamkus tikina neketinąs kandidatuoti nei į Seimą, nei į Europos Parlamentą, tačiau nuo artėjančių rinkimų neatsiribos ir remis centro dešinės politines jėgas.

„Per visą savo darbo prezidento pareigose laikotarpį stengiausi vaisingam bendradarbiavimui skatinti ir telkti visas centro dešinės politines jėgas, neatsisakau to ir šiandien“, teigė buvęs valstybės vadovas.

V. Adamkus teigė aktyviai sieksiantis, kad Lietuvai Europoje atstovautų patys geriausi valstybės atstovai. Jis taip pat teigė negalintis savęs įsivaizduoti „išprauto“ ir Seimo nario ar Europos parlamento kėdę, todėl griežtai paneigė bet kokias kalbas apie galimą kandidatavimą į vieną ar kitą minėtą postą. „Jau anksčiau esu išsakęs aiškią poziciją šiuo klausimu. Rinkimuose į Seimą dalyvausiu. Nukelta į 5 psl.

Kitamet senatvės pensija turėtų padidėti 22 litais

Vilnius, rugsėjo 15 d. (Elta) — Ateinančių metų Valstybinio socialinio draudimo fondo („Sodra“) biudžeto projekte numatoma pensijų didinimui skirti apie 200 mln. litų — spėjama, kad senatvės pensijos padidės vidutiniškai beveik 22 litais.

Pasak Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos pirmininkės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės Vilijos Blinkevičutės, kitais metais numatoma. Nukelta į 5 psl.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Viena. Irano atominės energetikos organizacijos vadovas Gholamreza Aghazadeh pirmadienį pareiškė, kad jo valstybė laikosi Branduolinio ginklo neplatinto sutarties, nepaisant savaitgalį Teherano pareigūnų išsakyto užuominų apie galimą valstybės pasitraukimą iš šio tarptautinio pakto. Pasak G. Aghazadeh, ketinama tęsti derybas su TATE-NA dėl vadinamojo papildomo protokolo, numatančio griežtus Irano branduolinių objektų patikrinimus, pasirašymo.

Ryga. Sekmadienį Estijoje sėkmingai įvykusio euroreferendumo rezultatus nuteikė žvaliau abejojančius Latvijos rinkėjus ir rugsėjo 20 dieną jie balsuos už Latvijos stojimą į Europos Sąjungą (ES), mano Latvijos politologai.

Stokholmas. Švedai sek-

madienį tarė tvirtą „ne“ eurui, suduodami smūgį lukesiams, kad užsienio reikalų ministrės Annos Lindh, kuri buvo karšta euro šalininkė, nužudymas svyruojančius euro priešininkus paskutiniu momentu paskatins pereiti į Europos Sąjungos (ES) bendros valiutos remėjų stovyklą. Netrukus po rinkimų rezultatų paskelbimo Europos Komisija (EK) pareiškė esanti tikra, kad Švedijos vyriausybė „nenumarins“ euro projekto.

JAV

Vašingtonas. JAV gali finansuoti tolesnę operaciją Irake, pareiškė sekmadienį viceprezidentas Dick Cheney. Jis sakė, kad galutinė amerikiečių buvimas Irake kaina nežinoma, taip pat ir tai, kiek truks operacija. Televizijos kanalo NBC „Meet the Press“ laidoje D. Cheney mėgino paneigti teigi-

tautinį spaudimą kuo skubiau grąžinti valdžią irakiečiams sekmadienį atsakė įspėjimu, jog skubotas perdavimas gali žlugti. C. Powell yra aukščiausio rango amerikiečių pareigūnas, apsilankęs Bagdade po to, kai buvo nuverstas Saddam Hussein režimas. Vos valandą prieš jo atvykimą į Bagdadą, Irake žuvo 72-ias JAV karys, netekęs gyvybės per veiksmus Irake nuo gegužės 1 d., kai JAV prezidentas paskelbė apie pagrinčių karinių veiksmų pabaigą. C. Powell tvirtinimu, JAV ne mažiau negu visi kiti norėtų pasitraukti iš Irako kaip įmanoma greičiau. Šį savaitgalį Ženevoje įtakingiausiems pasaulio valstybėms nepavyko rasti bendros nuomonės dėl Irako politinės ateities. Garsiausiai Vašingtono politiką Irake kritikavo Prancūzija, teigianti, kad visišką valdžią irakiečiams galima grąžinti per mėnesį.

RUSIJA

Karaliaučius. Trisdešimties didžiausių Rusijos ekologų organizacijų atstovai nuspren-

MEXICO

Cankun. Mexico vykusios Pasaulinės prekybos organizacijos (PPO) derybos, kurios buvo gyvybiškai svarbios pasaulio ekonomikai, sekmadienį žlugo, nes turtingosios ir skurdios valstybės atkakliai ginčijosi dėl žemės ūkio reformos ir naujų taisyklių biurokratijai bei korupcijai pažaboti. Tai stipriausias smūgis prekybos liberalizavimui nuo 1999-ųjų susitikimo Seattle, kurį temdė kruvini gatvių protestai ir panašios neturtingųjų valstybių pretenzijos. Neturtingos valstybės tvirtino pasiekusios politinę pergalę, kuri svarbi norint įrodyti, kad vyraujančios jėgos — JAV ir Europa — nebegalės primesti joms blogų sutarčių. 146 nares turinti PPO susitikimui šiam Karibų pajūrio kurorte vadino galimybę sustiprinti pasitikėjimą ir taip trapios pasaulio ekonomikos srityje.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

AUKŠTAS KRAUJOSPŪDIS

Aukštas kraujospūdis — apgaulinga liga, nes ilgai nepasireiškia jokių simptomų ir ji dažniausiai nustatoma atsitiktinai pamatavus kraujo spaudimą. Todėl iš visų ligonių, kurių kraujospūdis padidėjęs, tik pusė apie tai žino. Iš žinančiųjų tik pusė gydoma, o iš jų, tik 50 proc. gydoma tinkamai. Apie aukštą kraujospūdį ir jo gydymą pasakoja gydytoja kardiologė Loretą Janauskienė.

Aukštas kraujospūdis dažniau kamuoja: jaunystėje ir vidutiniame amžiuje — vyrus; po menopauzės — moteris; po 75 metų amžiaus vyrai ir moterys aukštą kraujospūdį skundžiasi vienodai.

Kaip nustatoma liga?

Nustatyti šią ligą visai paprasta: kiekviena šeima gali įsigyti kraujospūdžio matavimo aparatą ir retkarčiais patys pasimatuoti. Tačiau dažniausiai padidėjęs kraujospūdis nustatomas gydant. Neišsigaikšči, jeigu jau pirmą kartą jūsų kraujospūdis buvo per didelis: vėliau gydytojas jį dar kartą pamatuos. Diagnostiką patvirtinti kraujospūdį reikia pamatuoti dar 2-3 kartus kas 2-4 savaites. Be to, matuodamas kraujospūdį, gydytojas įvertina tai, kad matuojant namuose jis būtų šiek tiek žemesnis.

Arterinė hipertenzija (padidėjęs kraujospūdis) liga diagnozuojama, kai kraujospūdis stabiliai būna 140/90 mmHg arba aukštesnis (1 lentelė).

1 lentelė. Arterinio kraujospūdžio klasifikacija.

Sistolinis kraujospūdis (mmHg)/Diastolinis kraujospūdis (mmHg)

Normalus 130/85
Aukštas normalus 130—139/85—89
Nedidelė hipertenzija 140—159/90—99
Vidutinė hipertenzija 160—179/100—109
Sunki hipertenzija 180/110

Rizikos faktoriai

Kaip reikės gydyti, priklauso nuo: rizikos faktorių, organų pažeidimo ir hipertenzijos sunkumo.

Savo rizikos faktorius sukskaiciuosite prie kiekvieno jums tinkancio teiginio dedami po pliusiuka:

Esate vyresnis nei 60 metų.
Esate vyras (nesvarbu, kokio amžiaus). Esate moteris po menopauzės.

Seimoje pasitaikę jaunu žmonių, sergančių širdies ir kraujagyslių ligomis.

Rūkote.
Jūsų sistolinis ir diastolinis kraujospūdis padidėjęs.

Padidėjęs bendras cholesterolio kiekis.
Sergate diabetu.
Organo pažeidimas gali būti nustatytas, jeigu sergate širdies kraujagyslių, širdies, inkstų, progresavusia kraujagyslių liga, progresavusia hipertenzine retinopatija.

Gydymas

Jeigu hipertenzija nesunki, žmogus yra sveikas ir nėra rizikos faktorių, jis pusę metų bus stebimas. Aišku, šiuo laikotarpiu reikėtų daugiau dėmesio skirti sveikatai gyvensenai.

Vaistų skiriama tuojau pat, jeigu žmogui nustatoma didelė hipertenzija, yra organų pažeidimų arba net esant nedidelei hipertenzijai, yra 3 ir daugiau rizikos faktorių.

MIGRENA — KLASTINGOJI SKAUSMO NEŠĖJA

Migrena dažniausiai serga 25–34 m., rečiau — žmonės per 40 m. amžiaus. Moterys nuo migrenos kenčia 2–3 kartus dažniau nei vyrai. Jas liga dažnai „paguldo ant menčių“ prieš arba per mėnesines.

Migrenos priežastys

Migrenos priežastys nėra iki galo aiškios. Manoma, kad ją lemia galvos kraujagyslių susiaurėjimas, dėl kurio smegenys blogiau aprūpinamos deguonimi. Kai kurie specialistai mano, kad šie kraujagyslių pokyčiai yra susiję su natūralios cheminės medžiagos — serotonino išsiskyrimu ir kraują ir smegenis. Klaidų migreninį skausmą gali sukelti ir kraujo apytakos sutrikimai smegenyse. Tyrimais įrodyta, kad migrenos varginami žmonės beveik tris kartus dažniau nei kiti serga depresija. Manoma, kad ir migreną, ir depresiją sukelia tos pačios cheminės medžiagos, esančios smegenyse.

Be to, įrodyta, kad apie 50 proc. atvejų migrena yra paveldima šeimos liga.

Ligos simptomai

* Prieš pat priepuolį aktyviai pasirodantys taškai, šviesos blyksniai, dantytos linijos arba dygčios vienos ar kelių veido ar kūno pusėje — vadinamieji aura (kuri pasireiškia 10 proc. sergančiųjų migrena).

* Tvinkčiojantis skausmas, dažnai jaučiamas vienoje galvos pusėje.

* Pykinimas ir vėmimas.

* Jautrumas šviesai, garams ar kvapams.

* Sunku kalbėti ir mąstyti.

* Skausmo paūmėjimas judant.

* Jautrumas, prisilietus prie galvos odos. Migreninis galvos skausmas paprastai pulsuoja ir būna nevienodo stiprumo: tai sustiprėja, tai vėl atslėgsta.

Įtampa — ne vienintelis migrenos kaltininkas

Labai svarbu nustatyti, kas sukelia migrenos priepuolius, kad būtų galima išvengti jų pasikartojimo.

* Nelaimė, sukrėtimas ar net susižavėjimas.

* Atsipalaidavimas po įtampos. Dažnai tai būna vadinamojo savaitgalio galvos skausmo priežastis.

* Fiziniai veiksniai (galvos su trenkimais ar net įprastinės dienotvarkės pokyčiai). Priepuolį gali sukelti sutrikęs miegas, raumenų įtampa ir net per daug intensyvus sportas.

Migrena gali atsirasti ir dėl kai kurių sveikatos sutrikimų, pavyzdžiui, didelio kraujospūdžio.

* Mitybos veiksniai (pavyzdžiui, per mažas cukraus kiekis kraujyje, dieta ar pasninkavimas). Migrenos priepuolius gali sukelti kai kurie maisto produktai bei jų priedai.

* Hormonų pusiausvyros pokyčiai (menopauzė, priešmenstruacinis sindromas, kontraceptinių piliulių vartojimas, mėnesinės, nėštumas).

* Aplinkos veiksniai (ryški arba mirkčiojanti šviesa, triukšmas, aštrūs kvapai ar klimato pasikeitimai).

Migrena ir maistas

Nors manoma, kad migreną gali sukelti kai kurie maisto produktai, dauguma specialistų nenori sutikti, kad

ji būtų turėti didelės įtakos ligos priepuoliui. Tačiau žmonės, kenčiantys nuo migrenos, sako, kad skausmą sukelė būtent tai, ką jie valgė. Todėl iš maisto, kurio netikėtai įsigėdžiame, galime (tikėtis staigmenos — migrenos priepuolio) prognozuoti artėjantį migrenos priepuolį.

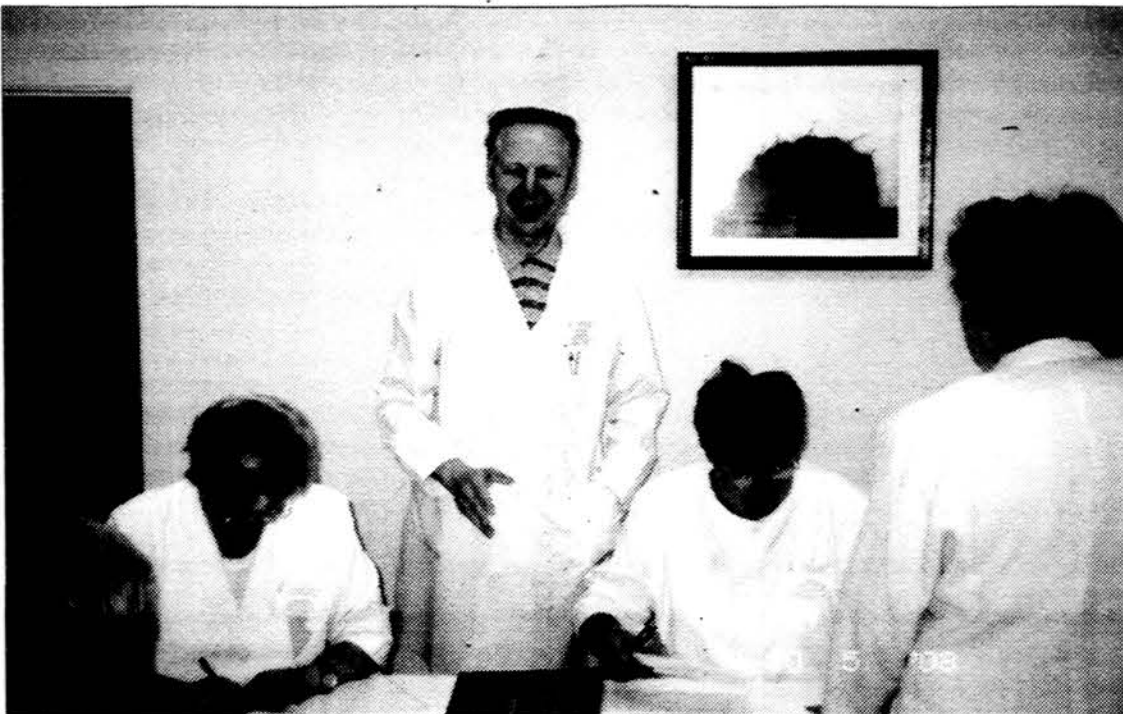
Be to, visada galima pasikliauti kitų žmonių nuomone? Jei Onutei ar Petriui migreną sukelia šokoladas, tai dar nereiškia, kad taip bus ir jums. Prieš keisdami savo valgiaraštį, visuomet pasikonsultuokite su dietologu ar mitybos specialistu.

Migreną gali sukelti:
* Šokoladas — taip pat ir visi maisto produktai su kaka-va.

* Alkoholis — stiprus alus ar raudonasis vynas, ypač jei geriam nevalgius, „ant tuščio skrandžio“. Rinkitės baltą varškės sūrį, varškę, šviežią minkštą tepamą sūrį.

* Maisto priedai — gliukozės, mielių ekstraktai, citrinai, cukrus, kofeinas. Šių maisto priedų yra pusfabrikatuose, gazuotuose gėrimuose, sultinio kubeliuose, sausose sriubose ir mėsos pusegaminuose.

* Svogūnai ir pupelės. Var-

Klaipėdos miesto konsultacijos poliklinikoje atlikta per 300 LML nemokamų krūties vėžio profilaktikos patikrinimų. Prie moterų registracijos stalo — radiologas dr. Alvydas Kapocius.

Be vaistų

Druskos valgyti galima apie 6 g per dieną. Jeigu valgoma daugiau, tai kurie vaistai nuo hipertenzijos gali būti neveiksmingi. Be to, jeigu per dieną valgėte 10–11 g druskos ir sumažinote jos kiekį iki 6 g, galite tikėtis sumažinti kraujospūdį 6 mmHg. Tačiau druskos atsisakyti ne visada lengva, ypač nutukusiems žmonėms, todėl reikėtų daugiau valgyti natūralių produktų, vengti perdirbtų, konservuoto maisto, mėsos (vegetarų kraujospūdis dažniausiai yra žemesnis).

Jeigu jūsų kraujospūdis padidėjęs, daugiau valgykite produktų, turinčių kalio (razinų, džiovintų abrikosų, persikų ir t.t.). Reguliarius fizinius pratimus, pvz., plaukiojimas vaikščiojimas, 30–45 min. per dieną, 3–5 kartus per savaitę, gali sumažinti kraujospūdį iki 6 mmHg. Svarbu žinoti, jog lengvi ir vidutinio intensyvumo pratimai yra efektyvesni nei reikalaujantys daug pastangų.

Kūno svorio mažinimas. Nu-metus 5 kg, galima tikėtis, jog kraujospūdis sumažės, jeigu antsvoris buvo didesnis nei 10 proc. Po to reikėtų numesti dar 5 kilogramus.

Gydymas vaistais

Sužinojęs, kad serga arterine hipertenzija, žmogus neturi stengtis staiga numušti kraujospūdį. Tikėtis stebuklo pirmą gydymosi dieną nėra: tik po 2–3 savaitių bus aišku, ar vaistai veiksmingi. Pirmiausia gydytojas paskiria nedideles vaistų dozes — taip stengiamasi išvengti šalutinių poveikių. Geriau yra vaistų deriniai ir vaistai, veikiantys 24 valandas, — taip gydymas tampa reguliariesnis, išvengiama arterinio kraujospūdžio svyravimų per parą. Ligonis vaistus turi vartoti reguliariai, jų vartojimo savarankiškai neturėtų. Kai kraujospūdis sureguliuojamas, gydytojas doze gali sumažinti, pakoreguoti vaistų kiekį, tačiau visiškai vaistų vartojimas ne- nutraukiamas.

Kaip gydytis?

Dauguma nuo migrenos kenčiančių žmonių, užėjus priepuoliui, geria skausmą bei uždegimą malšinantių vaistų. Tačiau jie ne visada padeda, ypač kai priepuolis labai stiprus. Kodėl? Prasidėjus migrenos priepuoliui, sulėtėja virškinimas ir vaistai iš skrandžio negali patekti į kraują. Kai kurie ligoniniai, užėjus priepuoliui, stengiasi užmigti, nes pamišojus skausmas sumažėja arba visai praeina.

Migreną padeda įveikti sveika gyvensena. Dauguma ligonių migreną yra paveldėję, o šią ligą sukeliančių veiksnių yra tiek daug, kad pašalinti visų iš karto neįmanoma. Jei gyvensenos pokyčiai, pavyzdžiui, įtampos sumažinimas nepadaeda, reikia gydytis vaistais. Jie per keletą valandų padeda nuslopinti migreninį galvos skausmą.

Yra dviejų tipų vaistai migrenai gydyti. Vieni palengvina simptomus ir priepuolio sukeltą skausmą, kiti veikia kaip prevencinės priemonės. Žmonėms, kuriems galvą skauda retai, gali padėti vaistai, neleidžiantys kraujagyslėms išsiplėsti ir slopinantiems pulsuojantį galvos skausmą. Jei- gu skausmo priepuolių būna tris keturis kartus per mėnesį, gydytojas gali išrašyti kalcio kanalų blokatorių ir beta blokatų, kurie palaiko normalų kraujo pritekėjimą į smegenis.

Tinka ir gydymojo minkš-

Aukšto kraujospūdžio pasekmės

Širdies ir kraujagyslių ligos. Nuo aukšto kraujospūdžio arterijos sukieta ir sustorėja. Cholesterolis ir riebalai kaupiasi ant kraujagyslių sienelių (panašiai kaip rūdys vamz-diuose) — sulėtėja kraujotaka ir funkcijos ir žmogų gali ištikti infarktas arba insultas.

Infarktas. Kraujas po visą organizmą išnešioja deguonį, tačiau jeigu širdies kraujagys- lės užblokuotos, širdies rau- muo negaus pakankamai de- guonies. Sumažėjus kraujo pritekėjimui į širdį, prasideda krūtinės skausmas — krū- tinės angina, o visiškai nutru- kus, ištinka infarktas.

Insultas. Aukštas kraujo- spūdis gali pažeisti arterijas, priversdamas jas greičiau su- siaureti, todėl pro jas gali pra- tekėti mažiau kraujo. Jeigu kraujo krešuliukas užkamsa arteriją, gali ištikti išeminis insultas. Tačiau insultas gali kilti ir tada, kai labai aukštas

DRAUGAS
(USPS 161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	\$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė
Administracijos — Valentinas Krumpelis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gaus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taisy savo nuotra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.
Siunčiant prašome pasilikti kopiją.
El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

kraujo spaudimas prasimuša pro susilpnėjusias kraujagys- les, ir kraujas išsilioja į sme- genis (hemoraginis insultas).

Širdies nepakankamu- mas. Esant aukštam kraujo- spūdiui, širdis priverčiama sunkiau dirbti, todėl bėgant laikui raumuo storeja, širdis išsiplėcia. Pasekmė: širdies nepakankamumas.

Inkstų pažeidimai. Inks- tai veikia tarsi filtrai, padėda- mi organizmui atsikratyti atliekų. Jeigu nuolat yra aukštas kraujospūdis, inkstų kraujagyslės gali susiaureti ir sustorėti, todėl jie prafiltruos mažiau kraujo, ir atliekos kaupsis kraujyje. Galiausiai gali išsivystyti inkstų nepakankamumas.

(Iš įvairios Lietuvos žiniasklaidos)

RŪKYMAS IR GERIAMO KONTRACEPTIKAI: MIRTINA KOMBINACIJA

Naujas tyrimas rodo, kad geriamus kontraceptikus sau- gu vartoti nerūkantioms mo- terims, tačiau tai gali būti mirtina moterims, kurios rū- ko. Tyrimas buvo pradėtas prieš 35 metus ir jame dalyva- vo 17,000 moterų.

Geriami kontraceptikai buvo plačiai naudojami 1970- aisiais ir 1980-aisiais. Ilgai buvo diskutuojama, ar neš- tumą kontroliuojančių table- čių vartojimas padidina tiki- mybę susirgti vėžiu bei kito- mis mirtinomis ligomis. Ox- ford šeimos planavimo asocia- cijos tyrimo dalyje moks- lininkai iš Sveikatos mokslo instituto Anglijoje tyrė mir- čių, susijusių su geriamais kontraceptikais ir cigarečių rūkymu, atvejus.

Tyrimo dalyvavusios mo- terys buvo 25–39 metų am- žiaus. Jos naudojo geriamus kontraceptikus, kontracepti- nę diafragmą arba gimdos spi- ralę. Atnaujinama informaci- ja apie moteris buvo pateikia- ma iki 2000-ųjų. Iki to meto 889 moterų iš 17,000 mirė. Mokslininkai tyrė jų mirties priežastį bei tai, kokius kon- traceptikus jos vartojo.

Tyrimas parodė, kad nėra jokios padidintos mirties rizi- kos moterims, kurios vartoja neštumo kontrolės tabletes, lyginant su moterimis, kurios niekuomet nevartojo geriamų kontraceptikų. Iš tikrųjų tyri- mai rodo, kad mirčių dažnis yra mažesnis tarp moterų, kurios vartoja neštumo kon- troles tabletes.

Tačiau vartojančių geria-

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9565
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už
prieinamą kainą. Susitarimui kalbėti
angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260.

mus kontraceptikus ir rū- kantių moterų tarpe yra padidinta mirties nuo širdies ligų rizika. Tiksliau, rūkan- cioms neadaug, egzistuoja 25 procentais padidėjusi mirties rizika. Tyrimas taip pat pa- rodė, kad moterų, kurios per dieną surūko daugiau nei 15 cigarečių ir vartoja geriamus kontraceptikus, mirties rizika yra dvigubai didesnė nei nerūkantiųjų.

Mokslininkai teigia, kad šis tyrimas patvirtina, ką rodo kiti trys tyrimai — kad nerūkantioms moterims ge- riamų kontraceptikų vartoji- mas nesukelia jokio neigiamo poveikio. Tyrimo autoriai tei- gia, kad tai turėtų būti pa- tvirtinantis atradimas daugeliui vyresnių šiandienos mo- terų. Tačiau tyrimas taip pat patvirtina, kad rūkymas ir geriamų kontraceptikų varto- jimas gali būti mirtina kombi- nacija. (Elta)

Tai — Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

NŪDIENOS PASAULIS IR LIETUVYBĖ

Prof. habil. dr. ROMUALDAS GRIGAS

Viename paskutinių savo straipsnių, rašytų „Draugui“, buvau užsiminęs apie tai, kad šiuolaikiniame, ypač Vakarų kultūros pasaulyje lietuvių, kaip sociokultūrinis reiškinys, irgi keičia savo pavidalą bei vaidmenį (funkcijas). Patys vis labiau įsitikiname, kad intensyvejančiam įvairiems ryšiams ir ypač migraciniams srautams, lietuvių nebegali būti analizuojama ir traktuojama kaip lokalinis, vienas su lietuvių tautos apgyvendinta teritorija bei jos valstybės sienos reiškinys. Bet savo samprotavimus tuo klausimu pradėsiu nuo kai kurių įvadininių minčių...

Europos Sąjungos ideologijoje (doktrinoje), mes, lietuviai, laukeme teigiamo lūžio. Jis įvyko. Buvo atmetas beįsitvirtinantis, tautinių, nacionalinių kultūrų įvairovę ignoruojantis, ekonominis pragmatizmas. Visas pilietines teises įgijo mestas šūkis: per kultūrų įvairovę ir vienybę! Toks šūkis rodo nusiteikimą tautines, nacionalines, regionines kultūras saugoti ir puoselėti, kaip brangiausią, išskirtinį Europos turą. Driestu manyti, kad šis šūkis bei jo įgyvendinimas turės teigiamos įtakos ir JAV politikai, kurioje iki šiol tebedominuoja išskirtinis, tik savo gyvenimo būdo vertinimas ir to būdo pirmas visam likusiam pasauliui.

Kita vertus, gerai žinome: tame pasaulyje vis mažiau belieka uždaru, tik savyje gyvenančių etnosų-tautų. O Europos žemyną jų išvis nebelikę. Tauta ir jos aukščiausios raidos atmaina — valstybė vis akivaizdžiau tampa universaliosios, bendražmogiskiosios kultūros akumuliatoriumi, gamintoja ir jos skleidimo tarpininku. Tačiau, kas bene svarbiausia čia pabrėžti, kad bet kuri tauta, nuo kitų išsiskirianti savo istorijos ir kultūros unikalumu brožuais, bendražmogiskajai kultūrai suteikia kitoki, įvairesnį, labiau sudvasintą spindesį. Tauta, būdama evoliucijos pagimdyta ypatinga socialinės organizacijos forma, palengvina žmonijai organizuotis ir bendrauti, sa-vaip susitelkti ir savo koncentruotais centrais pasipriešinti nuolat šalia socialinės evoliucijos slenksčiams bėgianti.

Ar gali būti įsivaizduojama prasminga civilizacija, kuri būtų organizuojama ir integruojama, remiantis primygtinai persamais vien grynai pragmatiniais ekonomiais, vien su vartojimu susijusiais, arba vien savignyos ar

savanaudiškos ekspansijos interesais? (O juk panašumai tai Vakarų pasaulyje šandien tikrai esama!)

Taigi, tautinė, nacionalinė kultūra, tautiškumas ir nacionalumas šandien vertintini panašiai, kaip gelės žiedai žmogaus akį džiuginančioje gelii puokštėje, kaip sodininko kruopščiai prižiūrimas jų krūmelis žmogaus dvasią ir širdį gaivinančiame gėlyne. Šiame simbolių kultūrų įvairovės žaisme būtenti ir slypi ne tik žmonių civilizacijos prasmingumas, jos žavesys, bet ir kiekvieno atskiro asmens gyvenimo prasmingoji dalis.

Štai po tokių, gal kiek ir ištęstų, samprotavimų, pabandydime dėmesį sutelkti į tai, kaip kintančiame, vis labiau modernėjančiame pasaulyje reiktų suprasti pačią lietuvių...

Lietuvių galima aiškinti gana įvairiai. Ją mes galime suprasti, kaip žmogaus pasaulėvūrių orientaciją dvasiniams uždaviniams. Lietuvių nebūtinai turi būti „grynojo“, prigimtinių kraujo ryšių su gentainiais suaisstyto, lietuvių nuosavybė. Atvirkščiai, aiškiau išreiškta lietuvių dvasinė lietuvių gali ir nepasizymėti. Nors jo kalba, mąstymas, elgsenos maniera, užsilikę papročiai ir tradicijų elementai gali būti jam ir būdingi. Lietuvių aš suprantu dar ir kaip tam tikrą, daugiau ar mažiau išreikštą, žmogaus dvasinių pajėgų kryptį. Toji kryptis, itakojanti žmogaus praktinius veiksmus, gali būti įgyta ir subrendusiam amžiui, suvokus ir išgyvenus dramatišką lietuvių tautos istoriją, jos etnokultūrinį paveldą ir dabartinę (t.y. gyvenamojo laikotarpio) būdą. Daznas lietuvis, net iš intelektualų, gali ir neturėti tokios dvasinių pajėgų krypties, netgi dalies tos lietuvių, kuria pasižymėjo, tarkim: Adomas Mickevičius (be apeliacijų pasisavintas lenkų) ir netikėtai lietuvių perėjęs Oskaras Milašius, dabar dar gyvenantis jo tolimas giminaitis, irgi Nobelio premijos laureatas Česlovas Milošas, ir prieškarinio Lietuvoje gyvenęs šveicaras Juozas Eretas; neseniai į Anapilį iškeliavę vokiečiai Viktoras Falkenhansas ir Paryžiuje „Kultūros“ žurnala leidęs lenkas Andžiej Giedroic (Andrius Giedraitis). Teisėtai prie šios plejados mes galėtume pridėti ir JAV pilietį Alfredą Senną.

Lietuvių, kaip sudeda-

Rugpjūčio pabaigoje trijų sostinės mikrorajonų sandūroje — T. Narbuto gatvės ir Laisvės prospektų sankryžoje — atidaryta pirmoji Vilniuje dviejų lygių transporto pervaža. Jos statybos darbai prasidėjo 2002 m. rugsejo mėn. Pirmą kartą tokį objektą projektavo ir savo įėjimą į statybos žemėlavį pateikė Lietuvos įmonės. Perdangos ilgis siekia 207,65 m, plotis — 20,5 m su keturiomis eismo juostomis ir skiriamąja.

Tomo Bauro (Elta) nuotr.

moji žmogaus dvasinės kultūros dalis, tampa atviresne visiems. Ir naudingesnė pasauliui. Tai reiškinys, kurio pasirodymą iki šiol provokavo rusiškumas ir vokiškumas, lenkiškumas ir pranciškiškumas.

Betgi lietuvių dvasia, ją gimdantis aplinkys, jos pasireiškimo formos kinta kartu su pasauliu. Ypač su poslinkiais lietuvių tautos gyvenime, su pokyčiais lietuvių mentalitete. Lietuvių „pasirodymą“ šandien labiau negu rusiškumas ar lenkiškumas, provokuoja globalizacija ir universalizacija, įsisiutėjantis jausinys ir materialinių poreikių kultas, savo sparnus skleidžiantis nusikalstamumas ir netvarka. Visa tai gimdo ir palaiko žmogaus (o taip pat ir tautos, kaip superkollektinio asmens) intuityvų, savaiminį siekį turėti savąją tapatybę, išsaugoti savąją individualybę. Tas siekis gimsta natūraliai, pradedant vaikyste, įsiurbiamas kartu su motinos pienu. Arba atsiranda sąmoningai, prisilietus prie lietuvių tautos istorijos ir kultūros, prie jos kančių ir likimo trajektorijų. Toks siekis ženklinas ne tik žmogaus pastangas praturtinti savo individualaus buvimo pasaulyje prasmingumą. Jis išreiškia kur kas platesnį šio reiškinio diapazoną. Tokiu siekiu yra praturtinama pati žmonijos kultūra, visus žavinči savo įvairovės žaismu. Visuotinumas įgyja didesnę paletę spalvų ir atspalvių. Pagaliau, laisviau atsiranda ir tam tikros civilizacinės trintys ir socialinės įtampos, be kurių pati civilizacija prarastų gyvybingumą, pasiduos technologijų ir kompiuterinės informacijos gausmui.

Lietuvių — tai ir žmogaus sąmonėje glūdintys

archetipai arba vaizdiniai, išreiškiantys savo padėmės, savo tautos šimtmečiais, o gal ir tūkstantmečiais kaupiamą, šliuotą ir tobulintą pasaulėjautą bei pasaulėvalgą. Algirdas Greimas — įžymusis semiotikas, emigracijos akis į akių susidūręs su „kitu“ pasauliu, manau, pats to gal ir nesuvokdamas, intuityviai puolė ieškoti to mokslinio metodo, kurio dėka galėtų struktūriškai aprašyti, paaiškinti lietuvių mitologiją, baltiška kultūros paveldą. Panašiai elgėsi ir iškiliųjų mokslininkų Marija Gimbutienė. Taip, kaip ir anais metais, anų šimtmečių sandūroje K. M. Čiurlionis, gal irgi to darai nesuvokdamas, metėsi nuo muzikos prie tapybos, pajautęs, kad tik jos pagalba sugebės laisviau, lengviau ir filosofiskiau išreikšti jo sąmonėje kirbėjusį baltiška, lietuviškąjį pasaulėvaizdį. Ar ne panašiai tą patį galėtume pasakyti ir apie Adomo Galdiko, Vytauto Jonyno, Antano Mončio, Kazimiero Žoromskio ir net filosofo Vytauto Kavolio kūrybą? Ar ne lietuvių susidūrimas su jėms atsiverusia pasaulio kultūra, ar ne jų kančios, pagimdytos tėvynės netekties, sustiprino jų kūrybines galias ir suteikė toms galioms originalumą, išskirtinumą iš kitų brožų? O ar ne šitie jų kūrybos originalu-

mo, išskirtinumo brožai tapo universalumo, visuotinio nuosavybės, praplėtę universalumo paletę? Suminėtais ir jiems panašiais atvejais aiškiai regime, kaip lietuviškumas transformuojasi į tokią lietuvių formą, kuri, savo pradžia gavusi dar lopšyje, gimtuosiuose namuose, tampa universaliu, visiems prieinamu, žmonių dvasios pasauli praturtinančiu būdu, praturtėjusios civilizacijos nuosavybe.

Žinoma, supermoderniame, kompiuterių prifaršiuotame pasaulyje galima kurti ir be tautinės kultūros prado. Taip, rodos, vis dažniau ir daroma. Bet mes turime likti įsitikinusiais, kad tokia kūryba bus labiau nutolusi nuo žmonių intuityvaus siekio sudvasinti savo gyvenimą, nuo jų bendruomeninio sutarimo. Ji bus šaltesnė, manieringesnė, papildanti tokį pat nudvasintą vartojimą ir technologijas. Ji bus dingstanti stiprėjančiame mašinų ir kompiuterių gausme. Nuo prigimtinių ištakų atsiplėšusi kūryba, susiliejusi į srovės sparciau ves prie tradiciškai suvokiamos kultūros nuvertė, t.y. nuo sutelktos, akumuluotos žmonių pastangos savo dvasia pakilti aukščiau, prie pačios civilizacijos, grindžiamos vien pragmatizmu baigties...

JAPONAI PRIPAŽINO NAUJĄ VAISTĄ NUO ALERGIJOS

Vokietijos vaistų gamintoja „Merck KGaA“ ši mėnesį pranešė, kad Japonijos sveikatos apsaugos institucijos pripažino bendrovės gamina- mo leidžiamą vaistą nuo vabzdžių įgėlimo „EpiPen“. Įmonė teigia pradėsianti pardavinėti vaistus jau po kelių savaičių.

Vaistą leista vartoti nuo bičių, vapsvų bei širšių įgėlimo sukeltos alergijos, tačiau bendrovė „Merck KGaA“ planuoja gauti pritarimą dėl pla- tinto preparato panaudojimo: maisto produktų, vaistų bei kitų gaminių sukeltos alergi- jos.

(Elta)

DRAUGAS, 2003 m. rugsejo 16 d., antradienis

3

Danutė Bindokienė

Kaip ras kelią, jei žemėlapiu nepaiso

Nesunku patarti, kaip tas ar kitas asmuo turėtų elgtis, atlikti savo pareigas asmeniniame ar visuomeniniame gyvenime. Ir mes, lietuviai, dažnai neiškenčiame „nenurodinėj“ savo veikėjams (ar Lietuvos vadovybei), ką jie turėtų daryti, ko vengti. Mėgstame ir pirštu panosėje pamatuoti: jeigu būtumėte mūsų patarimų paklausę, viskas kur kas geriau išeitų.

Patarimus labai dosniai dalina ir didžiosios tautos, ypač Vašingtonas. Jeigu besikivirčijantys nepaklauso pirmą, antrą, dešimtą kartą, taikdariai sumano vis naujus būdus, ieškodami veiksmingiausio...

Panaši padėtis yra Palestinoje. Kone nuo pat Izraelio valstybės sukūrimo prieš daugiau kaip pusimtį metų vyksta susipriešinimas su palestiniečiais, iš kurių valstybės nugaros buvo išrežtas lo- pas ir įjungtas į kuriamą žydų teritoriją. Galbūt dėl to „žemės lopo“ ir nebūtų kilę neperžengiamos kliūtys tarp šių dviejų kaimynių, jeigu Izraelis nebūtų pasižymėjęs arogantiškumu, sienų nepaisymu ir bent apytikriai pasistengęs sugyventi su arabų pasaulio valstybėmis.

Bet tai ir sena, ir nauja istorija, į kurios puslapius savo įnašus ne kartą rašė ir Amerikos prezidentai, mėginami pašalinti kiltus kaimyniškam žydų-palestiniečių sugyvenimui. Daug pastangų dėjo Jimmy Carter, Bill Clinton, o taip pat dabartinis — George W. Bush. Daznai užsienyje nuaidi kaltinimai Vašingtonui už palankumą Izraeliui. Kadangi palestiniečiai tarytum atstovauja visoms arabų šalims, ypač visiems musulmonams, tad ši JAV politika jiems suprantama, kaip priešiškas arabų pasauliui.

Dabartinės kovos tarp žydų ir palestiniečių jau vyksta keletą metų. Priežastį daug, tačiau čia veikia ir pašalinės įtakos, randančios būdų suardyti bet kokias sėkmingesnes derybas, galinčias prigesinti liepsną po šiuo kunkuliuojančiu neapkyntos katilu. Atrodo, kad tam tikra ir palestiniečių, ir žydų dalis pasitovios taikos nenori. Del iš vienos ir kitos pusės pasireiškiančių smurto veiksmų jau nelengva pasakyti, kas teisus, kas kaltas. Jeigu jaučiame užuojautą palestiniečiams, kad jiems kliudoma sukurti savo nepriklausomą valstybę ir iškrapstyti žydus iš oku-

puotų žemių, tai tiek pat galima nekaltų civilių žydų, žustančių nuo savižudių bombų ar kitų išpuolių.

Juntingnėms Valstijoms įsi-velus į nuostolingą karą Irake, vis aštrėjanti padėtis Palestinoje naudos neduoda. Prez. Bush neseniai tikėjo radę išei- tį iš to akligatvio: kartu su tarptautinės bendruomenės pritarimu, „nubrezęs kelią į taiką“. Nors akmenuotas, vingiuotas ir duobėtas, kelias visgi atrodė įmanomas, juo labiau, kad ir palestiniečiai, ir žydai pagaliau sutiko pabandyti juo eiti.

Tačiau šandien jau aišku, kad „žemėlapis“ nevertas nei popieriaus, kuriame sužymėtos „taikos kelio“ nuorodos. Šį kartą labiau kaltintinas Izraelis ir jo ministras pirmininkas Ariel Sharon su savo Likud partija. Nors palestiniečiai, pakeitę žydų nekenčiamą Yassir Arafat kitu vadu, iš savo pusės stengėsi sustabdyti kovas, žydai elgėsi, kaip ir anksčiau — neatsitraukdami iš okupuotų vietovių, iš pasalų žudydami Hamas organizacijos narius, tariamai pasižymėjusios teroristiniais veiksmais. Kiekvienas kirtis nedelsiant susilaukdavo atkirtio iš palestiniečių, kol pagaliau jų naujasis premjeras Mahmoud Abbas, neišlaikęs įtampos, atsistatydino.

Netrukus Izraelis pareiškė, kad visų nesutarimų priežastis esąs Arafat, dėl to jis bus pašalintas — jėga. Tai būtų buvęs vienas pražūtingiausių veiksmų, galėjęs iššaukti tokių palestiniečių pasipriešinimą, kokio iki šiol nebuvo. Ta linkme jau buvo einama. Gerai, kad šį kartą ne tik JAV, bet ir Rusija, Didžioji Britanija, Egiptas, Prancūzija, Vokietija, Italija, Indonezija sušaukė Izraelį. Įtampa šiek tiek atslugo, bet ant „taikos kelio“ atsirado naujos užtvaros, kur kas aukštesnės už sieną, kur Izraelis atsivėrė nuo palestiniečių, kad bent tuo būdu galėtų apsaugoti savo žmones nuo išpuolių. (Deja, kaip matyti iš pastarųjų įvykių, jokia siena nėra ir nebus veiksminga. Tvirtiausia užtvara šiam susipriešinimui — taika.) Norint tas užtvaras nuo „taikos kelio“ pašalinti, prez. George W. Bush bei jo vyriausybė reikės daug daugiau pastangų ir supratimo, kad beatodairiškas Izraelio teisinimas, kaltinantis vien palestiniečius, darbo nepalengvins.

KAS APVERKS JŲ DALIĄ...

Sibiro tremties atminimui

Nr. 5

Vokiečių agentas! Parsidavėsi! — jau kriokė jis, drebėdamas iš įtūžio. Pasipylė smūgiai į veidą, galvą, kaklą. Karininko rankos virpėjo, balsas pereinavo į falsetą. Putos rinkosi jo lūpų kampučiuose ir su keiksmiais tško man ant veido. Kai mane paryčiau parvedė į kamara, visa galva degė, joje užėję cypė. Veido negalėjau palytėti, skaudėjo kiekvieną vietelę. Pasiklojau drabužius ir atsivilčiau aukštelininkas, kad niekas nelietų veido — tik taip galėjau gulėti. Šį kartą prie durų man buvo palikta daugiau vietos.

Per dešimtį šitokių dienų jėgos galutinai išsėko, tapau viskam abejingas. Norėjau vieno — kad tik greičiau tatau pasibaigtų! V...a kita — kad nuteis, kiek gausiu, buvo visai

nesvarbu.

Tardymas baigėsi, ir mane kartu su būriu kitų nelaimės draugų perkėlė į kalėjimą. Žengdamas į jo kiemą prisiminiau, kad mažiau kaip prieš metus už kokių penkiasdešimt metrų nuo šios vietos stebėjau, kaip išleidinėjo politinius kalinius — komunistus. Šandien aš pats esu jų vietoje ir galbūt pateksiu į vieną tų patalpų, kur sėdėjo jie.

Iki teismo suimtuosius laikydavo fligelių kameroje. Nepriklausomybės laikais čia buvo vienuetas ar bent įleisdavo ne daugiau kaip po du tris žmones, o dabar sukaupė po dvyliką penkiolika, vienu metu buvome net dvidešimt du vyrai!

Praslinko trys dienos, ir aš

gavau pirmąjį siuntinį. Vargšė mama. Esu tikras, kad ji ėjo ir į saugumo kalėjimą, bet, matyt, tardytojas buvo uždraudęs priimti man atneštą maistą.

Priziūrėtojas padavė man visą šūsnį valgymo: dešros, lašinių, olandiško sūrio, sviesto, cukraus, bandelių, citrinų, uogienės, saldinių, rūkalų. Viskas buvo supjaustyta, sulaužyta, sutrupinta. Kas nesėdėjo kalėjime, nesupras to graudaus susijaudinimo, kurį pajunta kalinys, indamas artimųjų perduotas gėrybes. Mama! Ji visa tai pirkė, ruošė, nešė, stovėjo eilėje — galvodama apie mane. O Dieve! Už ką mums visa tai, už ką?

Priziūrėtojas pro langelį dar įkišo pora skalbinių, rankšluostį, tualetinio muilo, dantų šepetėlį, pastos ir maišą. O, mano mama! Tu viskuo pasirūpini, nieko neužmirši! Ir taip sugėlė širdį, kad, dedamas į maišą dovanas, pajutau ant rankos

asaras. Greit susitvėrdžiau, pasilenkęs prie maišo rankove nubraukiau akis ir pasakiau draugams:

— Na, vyrai, vakariene šandien mano!

— Nori iš karto viską sudoroti? — paklausė kunigas, sėdįs šalia manęs.

— Mane tai šelpėte... — Niekam tu, Algi, neskolingas. Duok tiems, kurie nieko neturi, ir bus atsisteista. Keletas balsų pritarė. Dauguma kameros gyventojų buvo kauniečiai, maisto jiems atnešdavo, ir tikrai penki — iš provincijos. Visus pavaišinau, o tuos, kurių niekas nelankė, pamaitinau.

Kalėjiman mama atėdavo du kartus per savaitę. Nors produktų negalėjau ir kitiems, susidarė maisto, skalbinių ir kitų smulkmenų atsarga.

Po dviejų sočių savaičių mane iškviė į koridorių ir perskaitė, kad Maskvos Osobojė soveščianije (Ypatingojo

pasitarimo) sprendimu esu nuteistas penkeriems metams nubraukiau akis ir pasakiau draugams:

— Kaip? Už akių? — šuktelejau nustebes.

— Tylėti.

— Bet aš turiu teisę gintis teisme!

— Dabar tu turi teisę tik savo užteles skaituoti! Cha cha cha! — susižavėjęs savo samu, nusizvengė vienas priziūrėtojas.

Po pusvalandžio mane su visu maišu iškėlė į bendrą kamara, kurioje buvo laikomi nuteistieji.

Iš nuoskaudos norėjosi verkti. Šitokios savivalės niekaip nebūčiau galėjęs įsivaizduoti. Buvo ir sunku, ir liūdna, ir pikta. Guodžiausi, kad gal neišgyvensiu. Gal išvaduos. Jei sklinda gandai, tai ir bus...

Būrelį šitai nuteistų kalinių paskirsė į keletą kamertų. Su manimi drauge pateko dar trys žmonės: kunigas, ūkininkas ir vaikas, dirbęs

vairuotoju.

Kamera didžiulė, irgi pilna žmonių, bet čia buvo kiek erdviau. Ji man priminė senovinę smulkę, kurion susigrūdavo vargšai, ar gal patalpą laive, po keleivinių kajutėmis, kurioje spausdavosi bėdžiai, vyksta ieškoti laimės.

Ant grindų, ant narų įvairiomis pozomis sėdėjo ir gulėjo daugybė žmonių. Pasieniūose ir palei narius šen bei ten stoviniavo — kas atsisrėmęs į sieną, kas į viršutinį narus — nuteistieji. Kaip tik jie nebuvo įsitaisę! Sėdėjo ant narų pasieniais susirėmę nugaromis. Sėdėjo susirietę, apsikabinę kelius. Sėdėjo parėmę galvas viena ir abiem rankom. Sėdėjo pasidėję rankas ant kelių. Gulėjo aukštelininkai, ant šono, kniūpsti, įsiremę kojomis į viršutinius narius, jas nukorė žemyn...

Kuo tik jie nebuvo apsi- rengę! Vienmarškiniai, dry- žais jūreivių marškiniais, su švarkais, atlapomis krū-

tinėmis...

Virš jų visų tarsi bendra nelaimė kybojo didžiulis mels- vų dūmų debesys, užimdamos apie du trečdalius visos erd- vės. Šnekoje jie įvairiomis kal- bomis.

— O, naujokai! — vos už mūsų užsitrenkė kameros durys, rusiškai sušuko bernas jūreivio marškiniais, juodomis kelnėmis.

Visų akys susmigo į ketu- ris, tebestovintius prie skarda apkalto durų. Du laikė mašius ant pečių, kunigas savąjį buvo nuleidęs prie kojų, o vairuotojas mažą maišelį spaudė po ranka.

— Eikite arčiau, įsitaisy- kite kur nors! — pasilė tas pats žaliukas, smalsiai žiūrė- damas ne į mus, bet į mūsų mašius. — Vyrai, vyručiai, na susispauskite, atlaisvinkite jiems vietas!

Niekas jo komandos nepa- klausė, nė vienas nepajudėjo. Pakampiūose vėl prasidėjo kalbos.

Bus daugiau

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

ŠVČ. M. MARIJOS GIMIMO IŠKILMĖ

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

Rugsėjo 8-ąją Bažnyčia švenčia Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventę. Jau 16-ame amžiuje ši šventė į Šiluvą sutraukdavo žmonių minias. Dar plačiau nuvilnijo pagarba ir meilė Švč. M. Marijai, kai ji 1608 metais apsiėmė čia, Šiluvoje ant akmenų, kur dabar stovi koplyčia, ir verkdamas skundėsi, kad „žmonės ari ir sėja, kur buvo garbinamas jos Sūnus“. Dievo Motina išreiškė rūpestį ne dėl savo, bet sunykusios Sūnaus garbės Lietuvos žemėje. Nuo tada dar daugiau piligrimų atvykdavo į Šiluvą ir jų negalėjo sulaukyti jokios dirbtinės žmonių užtvaros, kaip būdavo daroma sovietiniais metais.

Į Šiluvą atveda mus noras padėkoti Dievo Motinai už patirtą globą, dar dažniau cionai atvykstante su savo rūpestiais — vargais ir ligomis, pasiūgę gailestingosios Motinos užtarimo žvilgsnio. Ateiname žinodami, kad jinai išsklausys mus ir sugrąžins mūsų širdims ramybę.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo iškilmė yra skirta pagerbimui Mergaitės ir Motinos, davusios pasauliui

Sūnų, kuris išgelbėjo pasaulį iš nuodėmės. Taip pagerbiame pačią kilniausią ir garbingiausią Moterį, kuri sutruškinusi šėtono galvą. Del to, kad jinai Dievo sprendimui atsiūti į žemę savo Sūnų pasakė „tėbūnie“, mes šiandien esame apdovanoti pačiais didžiausiais Dievo malonės turtais. Drauge su Dievo Sūnaus Motina, pagerbiame ir visas mūsų motinas, kurios dėkinga širdimi dalyvauja gyvybės nešančios meilės paslaptį.

Švč. M. Marijos Gimimo iškilmė gali likti svetima ir nesuprantama tik tiems, kurių dievas yra pinigai ir hedonizmas; mums gi ji yra žvaigždė, į kurią nuolatosis keliamės savo žvilgsnius. Del šitos priežasties rugsėjo 8-ąją dieną Šiluvoje paskyriaus malda už motinas, už šiais metais gimusius kūdikius ir visus geruosius žmones, ginančius bei puoselėjančius žmogiškąją gyvybę.

Mirties kultūra, plūstanti iš naktinių klubų, televizijos, pramoginių renginių, interneto ir visais galimais kanalais, siekia suniekinoti moterį ir

motinystę, nes į viską žvelgia drumzlinu naudos ir malonumų žvilgsniu. Moters teisių gynimas lieka sunkiai suprantamas, jei nesirūpinama kovoti prieš moters ir motinos niekinimą beveik kiekviename žingsnyje. Prisidengiant laisvės vardu, vykdomas didžiausias nusikaltimas prieš mūsų moteris. Kai mergaitė ir motinoje nebematoma Švč. Mergelės Marijos paveikslas, o tik aistra kurstantis objektas, tuomet žmogus sumenkina mas savo dvasia, o visa kita — žiaurumai, prievartavimai ir net žmogžudystės — yra tik iškreipto mąstymo ir sužalotų emocijų vaisiai. Švč. M. Marija skatina mus gerbti kiekvieną mergaitę, kuri brangina savo kilnumą, ir kiekvieną motiną, kuri iš Dievo rankos priima gyvybės paslaptį.

Daug šiltų žodžių norėčiau pasakyti visiems Lietuvos medikams, dvasininkams, valdžios vyrams ir visiems geros valios žmonėms, kurie daug jėgų skiria kovai už gyvybę. Turiu mintyje daugelį pažįstamų ir nepažįstamų tikinčių žmonių, kurie šiandien yra patys svarbiausieji kariai fronte, nuo kurio rezultatų priklausys, kokia bus ateities Lietuva ir Bažnyčia.

Pinigai, kurie plaukia iš abortus sukeliančių vaistų, iš uoliai propaguojamų apsisaugojimo priemonių, iš visokios rūšies akropolių ir barų, iš prekybos narkotikais ir moterimis, yra didelė jėga, kuriai priešintis labai sunku, nes godumas pinigams nesiskaito su jokiais priemonėmis. Ar ne dėl šios priežasties šiandien niekinami vyskupai,

kunigai ir visa Bažnyčia, kuri likusi vos ne vieninteliu balsu, dar turinčiu drąsos pasakyti aiškų žodį už gyvybę. Sovietiniais laikais Bažnyčia ir kunigai bei vyskupai nebuvo taip niekinami, kaip tai daroma šiuo metu, nes siekiama, kad jos balsas būtų palaidotas ir netrukdytų priimti įstatymų, leidžiančių žudyti gyvybę, eksperimentuoti su gyvybe ar visais įmanomais būdais jos vengti, kaip vengiama bet kokios nemalonybės naštos.

Švč. Mergelė Marija mus drąsina nebijoti, kai esame šmežiami ar niekinami ir ryžtingai ginti žmogiškąją gyvybę. Tai vienintelis kelias į Lietuvos ateitį, nes nei Europos pinigai, nei NATO tankai neišgelbės mūsų, jei mumyse sunyks krikščioniška samprata apie gyvybę ir motinystės šventumą.

Švč. M. Marijos gyvenimas mums teikia svarbią pamoką, kurią reikia išmokti kiekvienam, norinčiam šiame pasaulyje nepasiklysti ir padaryti ką nors gera. Ji moko, kad nereikia bijoti kovojant už tiesą ir gerą matyti savo silpnumą, nes tuomet su mumis yra pats Dievas, kuris „galiūnas numeta nuo sostų, o išaukština silpnuosius“. Šiuos žodžius Švč. Mergelė Marija pasakė, nesiodama po savo širdimi amžinąjį Dievo Žodį. Tępasiekia jie kiekvieno mūsų širdį, tuomet būsim labai stiprūs. Mūsų jėga nėra mūsų pačių išmintis, aukšta visuomeninė padėtis ar turtai, bet Dievas, kuris veikia kiekviename geros valios žmoguje, o ypač tame, kuris juo tikrai pasitiki.

KAS REFORMUOS BAŽNYČIA

Ses. ONA MIKAILAITĖ

Pastaruoju metu Lietuvos spaudoje pasirodė vis drąsesnių ir aštresnių straipsnių, kritikuojančių Bažnyčią ir kunigus. Galbut didžiausią triukšmą sukėlęs straipsnis „Lietuvos rytu“, paskelbtas Laimos Lavastės: „Kunigų nuodėmės — už tylos ir melo sienų“. (2003.06.21). „Lietuvos žinios“ spausdino Ramunės Sakalauskaitės straipsnį: „Žmogiškos bažnyčios klaidos“ (2003.07.08); „Kauno diena“ išsidojo ilgą Renaldo Gabarto rašinį, „Žemiškųjų pagundų virusas Bažnyčioje“ (2003.09.04). Tai tik keli pavyzdžiai. Vieni šių straipsnių švelnesni nusiskundimai, kiti sensacingi puolimai (L. Lavastės). Be abejo, jau per visą Lietuvą nuaidėjo JAV Katalikų Bažnyčios skandalai, susiję su pedofilais kunigais. Galbut tai padarė Lietuvos žurnalistas viešumon kelti ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios klaidas bei trūkumus: „Bažnyčia keliaujama pedofilijos skandalo taip pat menkina jos, kaip institucijos, reikšmę bei pasitikėjimą kunigais“, teigia R. Sakalauskaitė. R. Gabartas pasisako dar aštriau: „Bažnyčia nori būti uždarą zoną, į kurią nosies neįstiga nei valstybė, nei žurnalistas... Lietuvoje kiekvienas, pasakęs bent šiek tiek kritišką mintį Katalikų Bažnyčios adresu, paprastai būna apsaugiamas velnio išpera“.

Bažnyčios vadovybei, žinoma, tokie straipsniai primena sovietinius laikus, kuomet Bažnyčia ir kunigija nuolat būdavo puolama spaudoje, ir niekuomet negalėdavusi į pusi-

limus atsakyti. Dabar kiti laikai. Kardinolas Bačkis ir arkivyskupas Tamkevičius į Laimos Lavastės aršius kaltinimus atsakė taip: „Mes pripažįstame ir apgailestaujame, kad Bažnyčios nariai — kunigai, vienuoliai, pasauliečiai — būdami savo laiko vaikai, nuolat besigrumiantys, kaip ir visi žmonės, už gerio pergale asmeniniame gyvenime, kartais pralaimi. Mes jaučiame atsakomybę, kad, mokydami kitus, patys būtume geri Dievo ir prigimtinės doros liudytojai“ („Lietuvos rytas“, 2003.06.25).

JAV katalikų ir viešojo spaudoje taip pat gausu straipsnių panašiomis temomis bei Bažnyčios atstovų paaiškinančių atsakų. Populiarus katalikų laikraštis „Our Sunday Visitor“ išspausdino kardinolo Avery Dulles, SJ, paskaitą, skaitytą Fordham universitete New York, š.m. balandžio mėnesį. Šis jėzuitas teologas yra iškilus mokslininkas, išleidęs nemažai knygų apie Bažnyčią ir daugelį metų dėstęs. Prieš kelis metus už savo teologinius darbus šv. Tevo pakeltas į kardinolų gretas. Savo paskaitoje jis apžvelgė istorines Bažnyčios reformas, pabrėždamas, jog jų yra buvę tikrų ir netikrų. Netikrosios tapo erezijomis ir suskaldė Bažnyčią, o tikrosios įvykdė Bažnyčios atsinaujinimą, nepažeidžiant iš Dievo kilusio jos tikėjimo kračio. Ir nūdienėje Bažnyčioje kyla įvairūs, reformos žadantys, sąjūdžiai: pvz., liberalai siekia Bažnyčionį įvesti daugiau demokratijos ir

tolerancijos, tuo tarpu dešiniųjų tradencialistai, kaip arkiv. Marcel Lefebvre, norėjo Bažnyčią grąžinti prie Tridentinės katalikybės, į šalį nušluojant visą Vatikano II Susirinkimo darbą.

Pasak kardinolo Dulles, Katalikų Bažnyčia visais laikais pripažino reikalingą laikas nuo laiko apsišvarinti bei atsinaujinti. Ir mūsų laikais tai reikalinga, tačiau reformos turi pribristi, būti vykdomos labai apgalvotai ir būti vykdomos atitinkamo autoriteto.

Pastaruoju metu ypač buvo kaltinami vyskupai dėl padarytų klaidų kunigų disciplinos atžvilgiu. Bažnyčiai dabar labai reikia išskirtinai išmintingų, uolių ir šventų vyskupų. Ogi jie iš dangaus neiškrema, bet parenkami iš esamų kunigų tarpo. Dabarties Bažnyčia, pasak kardinolo Dulles, vargina ne vien kunigų moralės problemas, bet drauge ir tikinčiųjų katalikų menkas religinis išsilavinimas, žemas moralinis lygis, nes neina prie sakramentų, bet bendras nusi- teikimas savo nuomones bei pažiūras formuoti, remiantis žiniasklaida, o ne Dievo žodžiu ir Bažnyčios mokymu.

Kardinolas savo paskaitą baigė taip: „Kur esamos institucijos pasirodo netinkamos, reikia pradėti mąstyti apie reformas. Bet tai mažiau reikalinga ir ilgainiui mažiau naudinga, negu asmeninė savęs reforma, apvalant savo širdį nuo puikybės, kūniškumo ir aistros valdyti“.

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošia Žalanykštis

Pagalba pievelėms

Vasaros antroji pusė daugelyje Amerikos Vastijų nebuvo labai palanki pievelėms prie namų: tai sausra, tai karščiai, tai laistymo draudimai. Daug kur jos apdžiūvusios, žolė pageltusi (o kai kur pabalusi nuo pelėsio); vienur kitur yra „išplikusių“ vietų. Namų savininkai dar taip nerūstų susigrąžinti pavasarinę žolės žalumą, pievelių vešlumą, nes jos puošia aplinką ir suteikia pasitenkinimą. Bet ką reikėtų daryti, ar imanoma prieš žiemą žolę atželdinti?

Pradėkite mažais žingsniais.

Visų pirma — pievelių netręškite, nes jos pradeda greitai želti ir sunaudoja daug vandens. Žemė dar greičiau išdžiūsta.

Dažnai žolę pjaukite, bet jos neskusite — nenuleiskite pjauamos mašinos peilių per žemai (geriausia, kai paliekama apie 3 colių aukščio žolę), tuomet žemė ilgiau neišgarina vandens ir piktžolės (pvz., varputis) ne taip greitai keroja.

Nesugrebkite nupjautos žolės.

Jeigu imanoma, stenkitės „nuskurdusios“ žolės per daug nemindžioti.

Atsargiai su žolės laistymu: ją reikia laistyti nuose-

liai arba visai nelaistyti. Žolė yra labai gabi — po gero lietaus arba atvėsus orui ji atgyja ir pradeda augti, nors jau atrodo, kad nėra jokio žalio stiebelio.

Laistyti reikia bent kartą per savaitę ir taip, kad vanduo sudrėkintų bent colį dirvožemio. Jei tik truputį padrekinamas paviršius, jokios naudos iš to nėra. Geriausia žolę laistyti anksti ryte, nes dienos metu, kai karšta, vanduo greit išgaruoja ir neatlieka savo paskirties. Kai kur yra nustatytas laikas, kuomet galima darželius ir žolę laistyti.

Nebent pievelė yra tik maždaug metų senumo, per daug rūpintis, kad žolė parudavo ir apdžiūvo, neverta — ji vėl atžels. O jeigu pievelėje atsiranda nedidelių rudų plokštelių, tai gali būti ženklas, kad po žolės šaknimis įsiveisė vikšrai (angl. grubs). Tuomet jau reikia chemikalų pagalbos. Apsilankykite artimiausioje parduotuvėje, kur įvairūs chemikalai, skirti pievelių priežiūrai, parduodami ir juos panaudokite pagal nurodymus ant dėžės ar butelio.

Dar galima persodinti vilkdalgis

Vilkdalgis — gražus, daugiameis augalas, tiesiais, kiek melsvai žaliais

lapais, ant aukšto stiebo pavasarį išsiauiginantis labai puošnius ir kvapnūs žiedus. Angliška vilkdalgis vadinami „iris“ (tariamais „airis“), tad čia dažnai išgersime ilgiau gyvenusius lietuvių juos pavadinant „irisais“.

Vilkdalgis yra įvairiaspalvių ir įvairiausių rūšių. Kai kurie — hibridai — yra lepesni, o paprastieji ypatingos priežiūros nereikalauja. Paprastai vienoje vietoje vilkdalgiai gerai auga ir žydi apie 5 ar 6 metus. Po to jie taip susigrūdą, kad nukentia žiedų tvanas. Tuomet geriausia juos persodinti.

Yra žemaūgių ir aukštesnių vilkdalgų. Jie auga beveik bet kioje dirvoje, bet labiau mėgsta priemolį, priemelį, užuovėją. Galima juos sodinti ir po lapuočiais medžiais, nes vilkdalgiai žydi anksti, kol dar medžiai nėra sulapoję, tad šviesos pakanka.

Persodinti arba padauginti vilkdalgis gan lengva. Senus kerus reikia atsargiai išskasti, kiekvieno kero lapus (geriausia žirkėmis) patrupinkite trečdaliu, nupjaukite šakniastiebio dalis, kurios atrodo apdžiūvusios, apipuvusios ar kaip kitaip nesveikos. Kerą padalinkite, smulkiasias šaknis praskleiskite ir vėl tvirtai įspausti į žemę. Nereikia užberti per daug žemės (pastebite: vilkdalgis šaknys beveik visuomet yra žemės paviršiuje). Pasodintą augalą gerai paliekit.

Pastaba: rugsėjo pradžioje galima visus vilkdalgius lapus patrupinti. Jie greitai atželia ir atrodo švieži, o senieji jau būna apdžiūvę, pageltę.

Kai reikia persodinti lelijas

Lelijas patariama sodinti ar persodinti rugpjūčio bei rugsėjo mėnesį. Lelijos (visos rūšys) nemėgsta molio ar sunkios dirvos, joms geriausiai patinka saulėta vieta, laidas podirvis. Jeigu

jūsų darželyje kaip tik tokia „sunki dirva“, ją galite pagerinti smėliu ar puriu kompostu.

Lelijų svogūnėlius sodinkite į tokį gylį, kad žemų virš jų būtų dvigubai daugiau negu paties svogūnelio aukštis. Didelius, plokščios formos lelijų svogūnus sodinkite giliau, žemų sluoksnis virš jų turi būti 3 ar 4 kartus didesnis nei šių svogūnų aukštis.

Jeigu norite persodinti arba padauginti vadinamąsias „day lilies“ (jų žiedai atsidaro tik vienai dienai), reikia išskasti visą kerą, atsargiai perkelti — kiekvieno lapų pluošto apatįje kabo keli pailgi svogūnėliai — iš jų gali išaugti naujas kerus. Norint padauginti kerus — išskirstykite turimą kerą į kelias dalis, nukrečiant svogūnėlius; lapus trečdaliu sutrupinkite (nukirpti žirkėmis) ir vėl pasodinkite į norimą vietą. Žemę suspauskite, kad augalas tvirtai stovėtų, gerai palaistykite. Iki užsals, lelija dar įsitvirtins, o pavasarį pradės augti ir žydėti.

Šio augalo šalikimės!

Ar žinote, kas yra „poison ivy“? Šiame krašte tai vieno labiausiai nepageidaujamo augalo sinonimas. Lietuvoje jų nebuvo, tad ir pavadinimą „poison ivy“ (lot. *Rhus toxicodendron*; priklausantis *Anacardiaceae* augalų šeimai) tegalime išvesti į „nuodinga vijoklė“.

Iš esmės tai ir yra vijoklinis augalas, bet jis gali būti ir paprastos žolės, ir krūmelio pavidalo. „Poison ivy“ parodo savo vijoklinę prigimtį tik tada, kai pasiekia kokį daiktą — medį, krūmą, stulpą, tvorą, namo sieną — kur gali užsikabinti ir

apsivynioti. Tuomet ji išauga labai ilga: pasiekia net nemažą medžio viršūnę.

„Poison ivy“ atpažinti ir nesunku, ir sudėtinga. Pavasarį ji šviesiai žalia, uždeganti net nemažus žemės plotus; vasarą, jei neturi ant ko užsikabinti, išauga į maždaug 3–5 pėdų aukščio krūmelius, žydi žalsvais nedideliais žiedais ir išsiskiria balzaminiais pilkais, nedideliais uogu kekęs (maždaug kadugio uogu didumo). „Poison ivy“ stiebeliai mediniai, lapai susideda iš trijų dalių — kiekvienas lapelis apie 2–4 colių ilgio, visi trys sujungti viduryje. Paprastai vidurinis lapelis yra didžiausias, o du šalutiniai — mažesni. Rudenį lapai parusėta (nesulaukę net pirmosios šalnos). Kadangi augalas yra daugiameis, po žiemos vėl atsprogsta.

„Poison ivy“ augalo visos dalys — šaknys, stiebai, lapai, žiedai, vaisiai — turi aliejų, vadinamą „urushiol“. Labai retas žmogus nėra jame alergiškas, tad, palietus bet kurią šio augalo dalį, maždaug po 2–3 dienų (kartais po kelių valandų) atsiranda išbėrimas, niežėjimas. Mažos, vandeninės, „brūkšneliais“ išsirikiavusios, raudonos pūslytės, padidintos prakiūra, iš jų ištekančios skystis gali užkrešti ir kitas kūno vietas. Be to, rei-

kia saugoti, kad tose atvirose žaidžiose neatsirastų pašalinė infekcija. Jeigu užkretimas didelis ar žmogus labai alergiškas, pakyla net temperatūra, būtina kreiptis į gydy-

toją. Priešnuodžių nuo „poison ivy“ nėra: yra tik įvairių vaistų, sumažinančių niežėjimą. (Kai kurie jų, gaunami be recepto, yra: Calamine lotion, Benedryl, Cortizon 10, Ivy Rest ir pan.)

„Poison ivy“ yra pavojinga net visiškai sausa (pvz., aplink medį apsisiviję jos stiebeliai); jeigu tokie pagaliai deginami ant lauko ar židinyje, galima apsikrėsti nuo dūmų; galima apsinuodyti, jeigu kas prarytų uogų ar lapelių; galima užsikrėsti, palietus šunį ar katina, kuris perbėgęs per šiuos augalus; nuo drabužių ar daiktų (pvz., greblio, kauptuvo, kastuvo), net ir po ilgo laiko, kai jie buvo prisilietę prie „poison ivy“.

Žmonėms vis plačiau išsikeliant į priemiestius, ir pa-miškos ar vasarvietės, yra pavojus, kad jie anksčiau ar vėliau susidurs su „poison ivy“ problema. Tad būtina apsisaugoti. Pirmoji apsaugos priemonė: augalą atpažinti. Amerikiečiai turi net posakį: „leaflets three — let it be“ — jeigu augalas trilapis, neikišk! Ravint darželį, kur gali būti šių vijoklių, mūvėti

guminėmis pirštinėmis; ilgomis rankovėmis palaidinukė ar marškiniai, ilgos kelnės, apsaugos nuo netikėto prisilietimo. Kadangi vijoklės nuodai yra aliejaus forma, jeigu tuoj pat po prisilietimo nuplausime karštu vandeniu ir muilu, galbūt užkrečiamą sumažinsime. Taip pat padeda (žinoma, jeigu greitai po augalo palietimo užkrestos vietos patrynimams benziniu. Be pašalinių problemų, „poison ivy“ užkrečiamas paprastai pranyksta per porą savaičių.

Pastaba: kai kuriose parduotuvėse (ypač, kur parduodamos trašos, įvairūs nuodai prieš kenkėjus) yra skystųjų, naikiniančių nuodingąsias vijokles. Jos taip pat nemėgsta būti pjaunamos — dažnai pjaunant žolę iš pievelių vijoklės išnyks (būtina pasisaugoti iš po pjaunamos mašinos tykskančių žolės ir „poison ivy“ dalelių).

Šiame krašte dar yra du, panašiai į „poison ivy“, nuodingi augalai: „Poison oak“ ir „Poison sumac“, tačiau jų išplitimas nėra toks visuotinis, kaip šios nuodingosios vijoklės.

SKELBIMAI

ISNUOMOJA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$607; 2 mieg. — \$682. Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojamas 1 mieg.

„condo“ Oak Lawn su vidaus baseinu. Tel. 708-289-8577.

PASLAUGOS

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESITUVUS. H. DECKYS TEL. 773-585-6624.

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVIEKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. 708-424-8654/773-581-8654

DĖMESIO! DĖMESIO!

Neseniai atvykote, ieškote darbo ar būsto, tačiau švieslėis kultūroje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS Jūsų švieslėis Hispano linijomis nurodys. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užrašyti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Lietuvos krepšininkai — Europos čempionai!

Atkelta iš 1 psl.

Aleksandras Kosauskas, Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės remimo fondo vadovas Algimantas Pavilonis buvo papuošti ažuolo lapų vainikais.

Lietuvos vadovai pasveikino Europos čempionus

Kaip pranešė prezidento spaudos tarnyba, šiuo metu Armenijoje viešintis Rolandas Paksas telefonu kalbėdamas su rinktinės treneriu Antanu Sireika padėkojo komandai už didžiulį indėlį Lietuvos sporto istorijai ir palinkėjo naujų pergalių visos tautos džiaugsmui ir pasididžiavimui.

Lietuvos vadovas taip pat nurodė parengti dekretą, kuriuo Europos čempionai bus apdovanoti ordinais „Už nuopelnus Lietuvai“.

Sveikinimą krepšininkams atsiuntė ir Kinijoje viešintis Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

Nuo pirmadienio Vokietijoje viešinio premjero Algirdo Brazausko sveikinime rinktinę teigiama: „Jūs atvežėte į Lietuvą aukšą. Neįkainojamą aukšą, nes negalima nupirkti valstybės garbės, negalima nupirkti krašto pasididžiavimo. Šią pergalę iškovojote ne žvaigždės, ne milijonais vertinami kontraktai. Nugalėjote jus visi“. „Šios pergalės mes laukėme seniai. Jūs privertėte visus drauge skanduoti „Lietuva“, jūs priminėte jauniui, kaip galima didžiuotis savo valstybės vėliava, jūs padėjote visiems mums išsidžiai pakelti galvas ir pasakyti: mes iš to krašto, kuris laimėjo Europos aukšą“, teigiama sveikinime.

Kaip informavo Finansų

ministerija, 12 krepšininkų, jų treneriai, kiti komandos nariai gaus už pergalę valstybės premijas — iš viso 600,000 litų.

A. Sireika: didžiuojusi savo komanda

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės treneris Antanas Sireika po pergalės finale pabrėžė visos savo komandos pasiaukojimą žaidimui ir išreiškė pasididžiavimą rinktinės žaidėjais. „Labai didžiuojusi savo komanda ir džiaugiuosi šia akimirka“, sakė jis po finalo rungtynių sekmadienį.

„Esu ekstazėje, — džiugavo naudingiausių čempionato žaidėjų pripažintas Šarūnas Jasikevičius. — Po kurio laiko mes suvoksime, ką padarėme, bet tai kol kas dar neįsisąmoninta“. Jis pastebėjo, kad šįkart labai padėjo komandos gerbėjai, kurie 2001 metais turėjo išgyventi didelę nesėkmę, kai Turkijoje lietuviai anksti iškrito iš kovos dėl medalių.

„Geras jausmas iškovoti šį aukso medalį Lietuvos krepšiniui, — teigė S. Jasikevičius. — Mano karta buvo įkvėpta rinktinės, kuri žaidė Barcelonos olimpinėse žaidynėse 1992 metais. Tikuvosi, kad ir mes įkvėpsime daugiau vaikų žaisti krepšinį Lietuvoje“.

Vienas geriausių Ispanijos rinktinės žaidėjų Pau Gasoli, kuris finale pelnė 36 taškus, kaltino save dėl nepakankamai gero žaidimo. „Buvau suglumęs, galvodamas apie savo klaidas, todėl tiek daug nepataikiau. Rungtynių metu jaučiausi truputį nusivylęs“ sakė jis.

„Prisiimu atsakomybę už tai. Pralaimėjome geresnei ko-

mandai“, pripažino ispanų treneris Moncho Lopes.

Ispanijos spauda giria lietuvių žaidimą, bet keikia teisėjus

Ispanijos dienraščiai, komentuodami Europos krepšinio čempionato finalines rungtynes, pažymi stiprią lietuvių gynybą, puikų individualų bei zoninį žaidimą, taip pat tai, kad Lietuvos komanda turėjo ilgą atsarginių žaidėjų suolelį.

„Lietuvių gynyba suveikė kaip trumpas jungimas ispanų komandoje, be to, Antano Sireikos ilgas atsarginių žaidėjų suolelis naudingai pasitarnavo rungtynių pabaigoje“, pirmadienį rašo dienraštis „El Periodico“. „Lietuvių gynyba ispanams atėmė žadą ir neleido manevruoti“, pažymi dienraštis.

Dienraščio „Estrella“ interneto svetainėje teigiama, jog „Lietuviai buvo tarsi ciklonas ispanams trečiojo kėlinio pirmas penkis minutes“. Lietuvos žaidėjus „Estrella“ pavadino „mažaisiais Sabonio broliais“.

Ispanijos spauda pasigedo savo komandos kovingumo, bet dėl pralaimėjimo kaltino ir teisėjus. „III kėlinyje, kuomet rezultatas buvo 62-48 Lietuvos naudai, ispanai labiausiai norėjo pabaigti rungtynes ir eiti į persirengimo kambarius, kad tik baigtųsi ta kancija. Tai buvo lietuvių monologas, kuriam pritarė galingi teisėjai“, rašo „El Periodico“.

„Netikslūs metimai, teisėjų klaidos bei puiki lietuvių gynyba pažadino ispanus iš sapno apie aukso medalį. Šios rungtynės vėl įrodė, jog FIBA teisėjai nepasikeitė“, rašo dienraštis „La Razon“.

padarysiantys gėdos Lietuvai.

Kitų metų birželį bus renkami Lietuvai atstovausiantys 13 europarlamentarų, o eininiai Seimo rinkimai vyks kitų metų rudenį.

teismui. Jie įtariamai pažeidė

viešąją tvarką — įžūliais veiksmais, grasinimais ir patyčiomis demonstravę nepagarbą aplinkiniams ir sutrikdę visuomenės rimtį.

Sulaikytųjų amžius — 18-31 metai, tarp sulaikytųjų — 3 jaunos merginos. Nustatyta, kad iš įvairių Rusijos miestų atvykusi grupė buvo iš anksto susitarusi surengti protesto veiksmus viename iš tranzitų per Lietuvą vykstančių traukinių.

Ultradidakti Rusijos nacionalbolševikų partija anksčiau yra surengusi vandalinių išpuolių prieš Baltijos valstybių ambasadas Rusijoje.

naftos gavybą Baltijoje

parengti tarptautinę telkinio „D-6“ ekspertizę, tačiau atsakymo kol kas negavo.

Rusija iki šiol neatsakė į Lietuvos pasiūlymą sudaryti bendrą žinovų komisiją įvertinti telkinio naudojimo poveikį.

92.1 mln. litų.

Per pastaruosius metus pensija padidėjo 14 litų — pernai — 9 litais, šiemet — 5 litais nuo 138 litų iki 152 litų.

Šiuo metu vidutinė senatvės pensija yra 344 litai.

* Per du paskutinius mėnesius dar labiau padidėjo prezidento Rolando Pakso populiarumas (26.5 proc.). Jis smarkiai emė lenkti buvusį valstybės vadovą Valdą Adamkų (17.3 proc.) ir premjerą Algirdą Brazauską (16.7 proc.). (LR-Elta)

* Jeigu rinkimai į Seimą vyktų kitą sekmadienį, 16.4 proc. balsuotų už Socialdemokratų partiją, 9.3 už Liberalų ir centro sąjungą, 8.8 proc. už Liberalų demokratų partiją, 8.7 proc. už Tėvynės sąjungą.

A + A STASĖ ŽITKAUSKAITĖ KIRŠINAS

Mirė 2003 m. rugsėjo 14 d., sulaukusi 84 metų.
Gimė Kaune, Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Nuliūdę liko: vyras Petras, sesuo Birutė Archie; dukterėčios Rita su vyru Trevor Hart, Gražina; sūnėnas Ron su žmona Dianne Archie bei kiti giminės Lietuvoje.

A.a. Stasė buvo mama a.a. Loretos, a.a. Rutos, sūnėnė a.a. Walter Archie.

Velionė pašarvota trečiadienį, rugsėjo 17 d. nuo 9 v.r. iki 10 v.r. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL. Šv. Mišios už a.a. Stasę bus aukojamos trečiadienį, rugsėjo 17 d. 10:30 v.r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje. Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus.

Tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

14911 127th Street • Lemont, IL 60439 • (630) 257-1816
Fax (630) 257-1847

Santrumpos: atm. in. = atminimo įrašas; pavardė po dvitaškio = aukotojas; im. = įmokėjo; asm. = asmuo; suma po pavardės = įnašų iš viso.

2003 m. liepos mėn.

2 x \$30

Railaitė Neringa, \$850; Šulaitis Alfonsas (miręs) ir Anelė, \$1,180.

1 x \$40

Pupininkas Jonas atm.: im. po \$20 Karnius Albinas ir Anelė, Gaizauskienė Kleopa, \$240.

6 x \$50

Baltramonaiteienė Danutė, \$250; JAV LB Palm Beach apylinkė: Norkienės Albinos ir Štaro Albino atm., \$1,275; Keblinskas dr. Darius Antanas, \$300; Keblinskas Julius Pranas, \$300; Noreikienė Marija, \$875; Žukauskas Elly atm.: Baltramonaiteienė Danutė, \$450.

1 x \$75

Keblinskas Algirdas P., \$1,300.

1 x \$100

Zaleskis Zigmas atm. in.: Buirys Justas, \$100.

1 x \$200

White-Vaitukaitis Stankevičiūtė Helene atm. in.: Joyce Žemaitis Lorraine, \$200.

Iš viso \$775.00

2003 m. rugpjūčio mėn.

1 x \$30

Šulaitis Alfonsas (miręs) ir Anelė, \$1,210.

3 x \$100

Čekauskas Algis ir Gana, \$500; Druseikis Petras ir Julija atm. in.: Druseikis Algimantas, \$4,525; Mattis Daiva M., \$100. Prackaila Bigelis Agnes, \$1,500.

1 x \$200

Ankudas Marija atm. in.: Jakštienė Milda, \$3,800.

1 x \$350

Bernardo Brazdžionio fondas: im. \$200

1 x \$855

Lembertas Vitalis ir Monika, po \$100

Jodelė Ingrida, Polikaitis Antanas ir Dalilė, Raulinaitis P. Algis ir Angelė, Sirutienė Gražutė, Vilkas Eugenijus ir Irena, \$50 Arbas Edmundas ir Elena, \$30 Vosylus Antanas ir Anelė, po \$25 Jatulis Gediminas ir Viltis, Mikalonis Emilija, Stockus Bonė, \$5,190.

Tarulis Norbertas ir Filomena atm.: Bagdonienė Halina, \$1,100.

1 x \$1,000

Rožansko Kazio fondas: im. Rožanskas Kazys, \$10,000.

1 x \$10,000

Iš viso \$12,735.00.

Lietuvių fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 2003.VI.30 d. 14,440,780 dol.

Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 10,439,713 dol.

Palikimais gauta 8,940,366 dol.

Padarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuviai fondui:

LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, Fed. ID #36-6118312. Visi remkime Lietuviai fondą, nes Lietuviai fondas remia lietuvių.

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

DRAUGAS, 2003 m. rugsėjo 16 d., antradienis

5

A + A AGOTA VIŠČIŪTĖ ŠUOPIENĖ

Mirė 2003 m. rugsėjo mėn. 13 d., sulaukusi 89 m. amžiaus.

Gyveno Chicago, Illinois, Brighton Parko apylinkėje.

Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje, Spirakių parapijoje, Linoniu kaime.

Nuliūdę liko: duklė Jūratė su vyru Edward Jensen, anūkai Kristina, Elizabeth ir Edward Jensen, duklė Audronė su vyru Peter Berney, brolienė Stasė Viščiūnienė su šeima; sūnėnė Elfrieda Šuopienė JAV ir sesuo Zina Bujanaušienė su šeima; pusseserė Zina Tumienė su šeima ir Jonas Andriūšas su šeima Lietuvoje bei kiti giminės ir draugai JAV ir Lietuvoje.

Velionė buvo žmona a.a. Antano Šuopio, sesuo a. a. Jono, a.a. Stepono, a.a. Aniceto Viščių ir a.a. Benediktos Žilonienės.

A.a. Agota priklausė Panevėžiečių ir Anglijos-Britanijos klubams, buvo uoli ir veikli BALFo rėmėja.

Velionė pašarvota pirmadienį, 2003 m. rugsėjo 15 d., nuo 3 v. p.p. iki 8 v.v., Fortuna laidojimo namuose, 4401 S. Kedzie, Chicago, Illinois. Antradienį, 2003 m. rugsėjo 16 d., 8:30 v.r. Fortuna laidojimo namuose įvyks paskutinis atsisveikinimas, o gedulingos šv. Mišios už velionės sielą bus atnašaujamos 10 v.r. Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje. Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuose.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Fortuna Funeral Home, 4401 S. Kedzie, Chicago, IL, tel. 773-523-1052.

Pagarbos ir atsisveikinimo žodžiai mus visus palikusiai

A + A BIRUTEI JASAITIENEI

Ji mylėjo nelaimingus likimo suluošintus vaikus ir užjautė jų tėvus, atsikviesdama iš Lietuvos ir priglausdama, kad sudėtingiausios amerikiečių specialistų operacijos grąžintų vaikams ir tėvams viltį ir džiaugsmą. Ji rūpinosi našlaičiais ir kitais neturte vargstančiais Lietuvos vaikais, vadovaudama jų šalpos komitetui, ji išplėtė šią pagalbos programą iki tūkstančio šelpiamųjų. Visi tie vaikai, kai kurie jau suaugę, dėkingai prisimins gerąją Birutę Jasaitienę.

Ir mes taip pat —

Grazina ir Vytautas Landsbergiai

Vilnius, 2003 m. rugsėjo 14.

Lietuvos Partizanų globos fondui aukų:

- \$200 Halina Žitkienė, ST, Pete Beach, FL (viso \$210).
- \$150 Marius Sodonis, Juno Beach, FL (viso \$500); Vincas Urbaitis, Bloomfield, MI; Albinas Sadauskas, FL.
- \$100 Genė ir Vytautas Gedminai, Sunny Hills, FL; Victoria Karaitis, Union Pier, MI; Petras Pagojus, Detroit, MI (viso \$400); dr. Rimvydas Sidrys, Streator, IL (viso \$1,900).
- \$50 Danguolė Kviklys, Chicago, IL; Vita ir Viktoras Memėnai, Bloomfield, MI; Albinas Sadauskas, FL.
- \$28 Sigutė Mikrut, Lake Bluff, IL (viso \$108).
- \$25 Margarita ir Romualdas Jagminai, Bridgewater, MA (viso \$275); Alfonsas Petrutis, West Hyannisport, MA (viso \$50); Gražina ir Albinas Reskevičiai, Omaha, NE (viso \$265); Gloria ir Jonas Sadūnai, Los Amigos, CA (viso \$75).
- \$20 Regina ir dr. Eugene Silgaliai, Euclid, OH, Vytenis P. Vilkas, Saugus, CA; Algis Vydas, Holden, ME (viso \$50).
- \$7.09 Juozas Petuška, Southington, CT.

Pagerbdami a.a. Juozo Ambrozaičio atminimą, Juozas Baltrušaitis (Baltrus) iš Floridos, Daytona Beach apylinkėse gyvenančių aukotojų, atsiuntė aukas, kurias skiria Lietuvos Partizanų globos fondui.

Po \$20 aukų: V. Aviza; J. Baltrus, Ormond Beach; Algima Dautartas; V. ir J. Grybauskai, Port Orange (viso \$30); O. ir N. Karaškos; Ada Monkus; Regina Snarskienė.

a.a. Juozo Ambrozaičio gimimėms bei artimiesiems reiškiamė nuoširdžiausią užuojautą.

Lietuvos Partizanų Gglobos fondas širdingai dėkoja visiems aukotojams už gausias aukas, kurios dar labai reikalingos mūsų laisvės kovotojams.

Lietuvos Partizanų globos fondas, 2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

A+A žurnalistas visuomenininkas Antanas Juodvalkis mirė 2003 m. rugsėjo 14 d., Šv. Kryžiaus ligoninėje Čikagoje. Apie laido tuos bus pranešta vėliau.

Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimas įvyks šių metų rugsėjo 27 d., šeštadienį, 12 v., Lino ir Rasos Veselkų sodyboje, „Rambyne“, 198 Simpson Road, prie 11 kelio, Leeds-Grenville County, Ontario (Rideau Canal ir Jones Falls apylinkėse). Dėl platesnės informacijos kreiptis į LTI valdybos pirm. Aldoną Veselkienę 613-382-8448 arba Rasą Veselkienę 613-359-1160. Į suvažiavimą kviečiami nariai ir svečiai. Šiais metais, šalia einamųjų reikalų, bus aptariama ir ateities veikla. Nariai kviečiami atsivežti savo naujai sukurtų tautodailės darbų dienos parodai. Po susirinkimo vyks pasisvečiavimas ir dailės darbų apžiūra.

Kviečiame į Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos pabendravimo pietus spalio 5 d., 12 val., PLC didžiojoje salėje. Tuo pačiu paminėsime ir mūsų kapelionio kun. Algirdo Palioko, SJ, tris sukaktus: 10 m. PJM misijos sielovadoje; 30 m. kunigystės; 35 m. priklausymo Jėzaus draugijai. Kun. A. Paliokas paruošė savo straipsnių rinkinį, kurio išleidimui bus skiriamas šių pietų pelnas. Pietus gamins Aldona Šoliūnienė, gros Broniaus Mūro orkestras. Status ar vietas prašome užsisakyti pas B. Kronienę tel. 630-968-0184.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė ruošia linksma gegužinę rugsėjo 21 d., 12 val., Šaulių namuose, 2417 W. 43rd Str. Gros Algimantas Barniškis, bus vaišės, laimės šulinys. Visi kviečiami pasilinksinti ir pabendrauti.

Arvydo ir Nelės Paltinų estradinių dainų koncertas, rengiamas Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, vyks spalio 5 d., sekmadienį, 3 v.p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bilietai iš anksto gaunami „Seklyčioje“, Morkūnų „Lithuanian Plaza Deli“ ir LTSC (Jaunimo centre).

SKELBIMAI

• **FANTASTIKA! TO DAR NIEKAD NEBUVO!** Tik 15,9 cento skambinant į Lietuvą, 4,9 cent JAV bet kada. Jokių papildomų mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Kreipkitės vakarais lietuviškai į DIAL NOW atstovą su 9 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. **Tel. 708-386-0556.** Naudodami DIAL NOW paslaugas, tuo pačiu remiate išievojus lietuvišką žiniasklaidą. **DIAL NOW — patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!**

Kviečiame į Violetos Urmanos koncertą, kuris vyks rugsėjo 21 d. 3 v.p.p. Morton gimnazijos auditorijoje (J. Sterling Morton H.S. Auditoria, 2423 So. Austin Blvd., Cicero, IL.). Bilietus galima įsigyti „Seklyčioje“ (2711-15 West 71st Street, Chicago, IL 60629); tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6909. Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 14 d., bilietai dar bus parduodami ir Lemonte, Pasaulio Lietuvių centro vestibulyje, po 9 ir 11 val. šv. Mišių. Dėl bilietų ir aukų galima kreiptis į organizacinio komiteto narę Ireną Kriaučeliūnienę tel. 630-734-9626 arba adresu, 806 Kenmare Dr., Burr Ridge IL 60527.

„O jeigu kartais, po daugel metų, sueisim vėl, mieli draugai, tai mūsų gretos bus praretę ir pasikeitę mūsų veidai; tik širdis viena, ilgesnio pilna... pasiliks jauna...“ Argi neįdomu pamatyti, kaip tie veidai pasikeitę ir kiek širdys dar tebėra jaunos buvusių Kasselio gimnazijos mokinių? Atvykite šį šeštadienį, rugsėjo 20 d. į šv. Mišias t. jėzuitų koplyčioje 4 val. p.p., o po Mišių vyksime į „Klas“ restoraną, 5734 W. Cermak Rd., Cicero, kur bus vaišės, atnaujinamos pažintys ir malonus pabendravimas. Skambinkite šiais telefonais ir praneškite apie dalyvavimą: 708-863-9849; 630-257-6451; 708-652-6825.

Kauno J. Jablonskio pradinės mokyklos, „Aušros“ (berniukų ir mergaičių), „Saulės“ (VIII), Jėzuitų (IX), S. Dariaus ir S. Girėno (IV), V. Kudirkos (V) gimnazijų muziejai kaupia duomenis apie mokytojus ir moksleivius – pasipriešinimo okupantams dalyvius. Prašome buvusių sukilėlių, partizanų, „plechavičių“, pagrindininkų, politinius kalinius, Sibiro tremtinius, nacių kacetų kalinius atsakyti į klausimus ir pasiųsti 2 nuotraukas (9x13 cm). Tiksliname šių mokyklų auklėtinių – pasmerktųjų gete – likimą (žuvo, išliko, slapstėsi). Klausimai: 1) rezistentų (tremtinio) vardas, pavardė; 2) gimimo (mirties) metai ir vieta; 3) kur ir kada mokėsi? 4) kurioje veikloje dalyvavo (nukentėjo)? Siųsti Jonui Venckevičiui, Aušros g. 40-18, LT-3005, Kaunas, Lithuania (tel. 837-732-594).

Rugsėjo 20 d., šeštadienį, 7 v. v., New Yorke vyks teatro sambūrio „Žaltvykslė“ (Čikaga) pasirodymas. Teatralai pristato vienaveiksmę Tennessee Williams pjesę „Pasmerkti namai“. Pjesės režisierė Ilona Čiapaitė, vaidina Dalia Cidzikaitė ir Linas Umbrasas. Po spektaklio – seno gero Jazz'o muzikos vakaras su Vyčio Ivinskio trio „Baltic Asteroids“ (Čikaga). Visi, neabejingi lietuviškam teatrui ir Jazz'ui, kviečiami apsilankyti: Union Congregation Church, 86-15 114 th Street, Richmond Hill, NY 11418 (subway linijos J, Z stotelė – 111 th Street). Bilietai ir informacija tel: 631-839-1061.

Čikagos Lietuvių Venzuelos draugijos metinis susirinkimas įvyks rugsėjo 18 d., ketvirtadienį, 1 val. p.p., Šaulių namuose: 2417 W. 43 Str. Kviečiami visi nariai gausiai dalyvauti.

Čikagos Lyric operos orkestras pasirašė naują trejų metų sutartį. Lyric operos choro atstovai ir operos vadovybė tęsia pasitarimus. Lyric operos 49-asis sezonas prasidės rugsėjo 20 d. Mozarto „Figaro vedybų“ spektakliu.

CICERO LIETUVIAI PAMINĖJO TAUTOS ŠVENTĘ

Cicero lietuvių telkinyje rugsėjo 7 d. buvo paminėta Tautos šventė, kuri jau yra pamiršta Lietuvoje ir daugelyje kitų vietovių išeivijoje. Minėjimą turbūt iš išibėgėjimo surengė LB Cicero apylinkės valdyba ir ALTo Cicero skyrius, jau kuris laikas kartu ruošiantys įvairius renginius šiame mieste.

Sekmadienio rytą kun. Vytautas Memėnas aukojo šv. Mišias šv. Antano parapijos bažnyčioje, kurioje 1957 —isiais vyko jo primicijos. Šis Cicero gyvenęs lietuvis kunigas po ilgesnio laiko vėl sugrįžo į namus, pavaduoti Lietuvos laikinai išvykusio kun. dr. Kęstučio Trimako. Pamaldų metu gražiai pasirodė dar vis gyvas Cicero bažnytinis choras.

Po šv. Mišių buvo susirinkta į parapijos salę tolesnei programai, kurią čia pradėjo trumpais žodžiais Cicero ALTo pirm. Stasys Dubauskas ir LB pirm. Mindaugas Baukus. Ilgesnį maldą, kurioje buvo trumpai apibūdinta ir Tautos šventės reikšmė, pasakė kun. V. Memėnas. Tuomet nuskambėjo JAV ir Lietuvos himnų garsai ir čia vėl gražiai pasireiškė aukščiau minėtieji choristai.

Programai vadovavusi Aldona Zailskaitė susirinkusiems (o jų buvo daugiau negu šimtinė) vaizdžiai pristatė neseniai į Čikagą atvykusį Lietuvos Respublikos gen. konsulą Arvydą Daunoravičių. Šis diplomatas pareigas eina tik nuo liepos 1 d. Jis klausytojus supažindino su Lietuvos laimėjimais po Nepriklausomybės atstatymo.

Kalbėtojas savo paskaitoje visą dėmesį sukoncentravo į Lietuvos dabartį, prisiminė šiemet minimą karaliaus Mindaugo karūnavimo 750—metį, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 70—metį, svetimos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos dešimt—metį.

„Rusijos kariuomenės išvedimas, vainikavęs Lietuvos laisvės bylą, be abejonės, buvo vienas iš didžiausių atgimtančios Lietuvos diplomatijos išbandymų ir laimėjimų. Visu tuo mes pelnytai galime didžiulotis“, — kalbėjo diplomatas.

Konsulas, paminėjęs 1918 —sius metus, kuomet po 120 metų buvo atkurtas Lietuvos valstybingumas, pabrėžė, kad per nepriklausomybės du dešimtmečius Lietuva virto europietiška valstybe su pažangiu ūkiu ir aukštu gyvenimo lygiu. Tačiau jos geopolitinė padėtis ją statė į pavojų ir iš Rytų, ir iš Vakarų, todėl buvo prarasta nepriklausomybė.

„Užtat šiandien galima drąsiai teigti, kad Lietuva niekada istorijoje nebuvo tokia saugi, kaip dabar, — teigė konsulas ir pridėjo: — Visi norime gyventi saugiai ir pasitu-

rinčiai. Neabejoju, jog saugumo garantijos, kurias Lietuvai suteikia artėjanti narystė Europos Sąjungoje ir NATO, taps dar vienu veiksmu, toliau skatinančiu Lietuvos ekonomikos augimą“.

Toliau konsulas išvardijo Lietuvos laimėjimus ir pasiekimus per praėjusius metus nuo nepriklausomybės atstatymo. O tų laimėjimų kalbėtojas atrado tikrai daug: pakvietimas į ES ir NATO ir geras pasiruošimas vykdant išpaigojimus šioms struktūroms ir kt.

Jis nurodė, kad Lietuva yra tas kraštas, kuriame vyrauja privatus sektorius. Lietuvos valiuta yra stabili jau nuo 1994 metų. Dabartinis susiejimas su stipriu euru užtikrina, kad plėtojant verslą bus išvengta rizikos, susijusios su valiutų keitimu“, — sakė A. Daunoravičius.

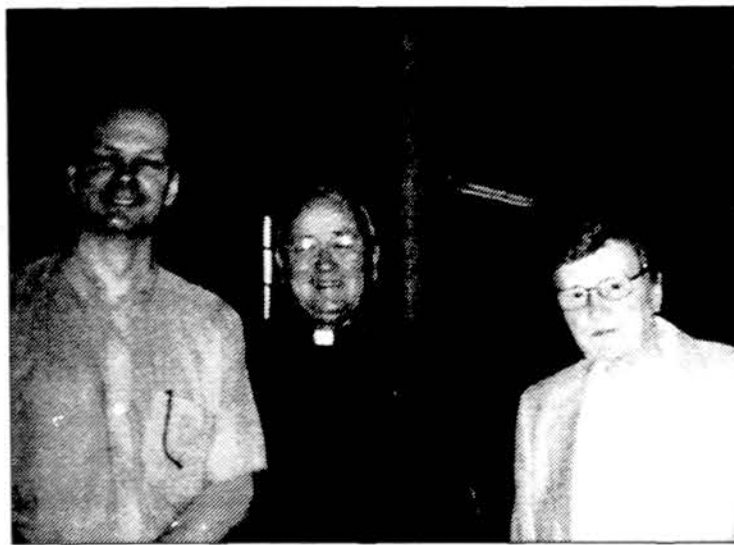
Kalbėtojas atkreipė dėmesį ir į prekybos sferą, sakydamas, kad praėjusiais metais, palyginus su 2001 m., akivaizdžiai išaugo prekybos apyvarta, eksportas bei importas (jis nurodė, jog ir Amerika iš Lietuvos perka lietuvišką sūrį, alų, medieną, tekstilės ir kitus gaminius). Tačiau jis pridėjo, jog visa tai nenukrito iš dangaus: būta kilimų ir kritimų. „Po išorinio 1998 — 1999 metų 'šoko' Lietuva, vykdydama valiutų valdybos modeliu pagrįstą pinigų ir griežtą fiskalinę politiką, sugrįžo į ankstesnį sparčios ekonominės plėtros kelią“, — aiškino pasikaitininkas.

A. Daunoravičius iškėlė užsienio kapitalo, atėjimą į Lietuvą, užsieniečių bendrovių gausumą ir teigė: „Išpuodingi Lietuvos ekonomikos rodikliai rodo, kad JAV ir Europos investuotojai ir Lietuvos verslininkai tai puikiai supranta ir išradingai tuo pasinaudoja, plėtodami verslą mūsų valstybėje“. Tačiau kalbėtojo žodžiuose buvo ir tam tikra liūdnesnė gaidelė, nes Lietuvos valstybę reikia statyti ant sovietinės planinės ekonomikos griūvėsių ir todėl pasikaitos pabaigoje jis taip išsireiškė: „Sugrįžimas yra ilgas, nelengvas ir pasiaukojimo reikalaujantis procesas, kurio sėkmė priklauso nuo mūsų visų sugebėjimo susitelkti siekiant šio tikslo“.

Minėjimo pabaigoje M. Baukus padėkojo gen. konsului ir kun. V. Memėnui, chorui, o taip pat nepamiršo ir šeiminkų, kurios šventės pabaigai pateikė šurprizą — kugelio pietus. Prieš tai dar buvo pristatyti garbės svečiai, kurių tarpe buvo ALTo pirm. adv. Saulius Kuprys, LB Vid. vakarų apygardos pirm. Aušrelė Sakalaitė ir kt.

Oficialioji dalis buvo užbaigta visų sugiedotu „Lietuva brangi“ posmeliu.

Edvardas Šulaitis

Tautos šventėje, vykusioje šv. Antano parapijoje, Cicero, IL. Iš kairės LR gen. konsulas Arvydas Daunoravičius, kun. Vytautas Memėnas ir dr. Petras Kisieliū. E. Šulaičio nuotr.

„ŽALTUVYKSLĖS” TEATRAS VAŽIUOJA Į NEW YORKĄ

Po Tennessee Williams pjesės „Pasmerkti namai” premjeros. Aktoriai: Dalia Cidzikaite ir Linas Umbrasas bei režisierė Ilona Čiapaite.

Teatras prieš 50 metų

1952 metais, lietuvių kultūrinė bendruomenė Amerikoje, tarpe visų kitų renginių, mėgavosi ir teatru. Įdomu, kokia patriotinė lietuviška dvasia sklاندė tuomet scenoje? Pasirodo, anuomet, kaip ir šiais laikais, žiūrovai galėjo mėgautis pasauline dramaturgija. Režisierius Jurgis Blekaitis surežisavo ir lietuviškoje Čikagos scenoje parodė Eugene O'Neill keturių veiksmų dramą „Anna Christie”.

Skaitau 2001 m. Kaune spausdintą Antano Ragausko knygą „Ginčai dėl skonio”. Knygą sudaro straipsnių išėjimo spaudoje rinkinys, apimantis 1950 – 1968 metus. Al. Baronas iš Cicero, atsimindamas Lietuvių teatro vaidinimus Čikagoje, atremia V. Aido mestus kaltinimus režisieriui Jurgiui Blekaičiui dėl pastatymo O'Neill dramos „Anna Christie”, o ne kokio lietuviško patriotinio veikalo. Tikrai keista, rašo autorius, kad žmonės, žiauraus likimo išspirti iš savo gimtojo krašto ir atsidūrę svetimuose svetinguose kraštuose, kur, gal būt, teks ir savo kaulus palaidoti, visomis išgalėmis spiriasi ir nenori pažinti to krašto gyvenimo, apsidairyti apie save, kas darosi tame naujame krašte, platesniame pasaulyje. Jiems nepatinka kažkokia ten „pasenusi” „Anna Christie”, parašyta „kažkokio” O'Neill prieš 30 metų; duok jiems kokią nors lietuvišką „...dul–dul–dūdelę”, tai bus suprantama, patriotiška...

Vaje, kaip sako, šiame pasaulyje nėra nieko amžino, bet ir niekas nesikeičia! Užuo kritika, galėtume tiesiog mėgautis geru pjesės pastatymu, palikdami, žinoma, vietos emocijoms...

Teatras šiandien

Šiais metais režisierės Ilonos Čiapaite režisuotą Tennessee Williams pjesę „Pasmerkti namai”, matė, kaip Eglė Juodvalkė parašė „Draugo” dienraščio kultūriniame priede po spektaklio premjeros, „kiekvienas, kas norėjo pamatyti, o kas tingėjo, ar dėl kitų priežasčių neatėjo – tegu sau pirštus nusigriaudžia”.

Kas atėjo, nepasigailėjo. Nuvilnijo garsas apie pavykusį spektaklį po visus lietuviškus telkinius. Natūrali mintis kuto, kad tokį perliuką reikėtų ir kitiems parodyti. Tačiau... Vis neatsiranda lešų kultūrine veikla užsiimančioms, padoriams, kūrybinėms, perspektyvioms ir kultūriškai subrendusioms žmonėms paremti. O gal, tiesiog, pjesė netiko? Girdejau, kad kai kam ji per daug seksualiai pasirodė! Tai bent. Tennessee Williams iš klumpių išvirstų, sužinojęs, kad vargšė mergaitė Willi, apsirėdžiusi ryškiaspalviais skarmalais, visai ne socialinės santvarkos auka, o pramogų ieškanti lengvabūdė.

Vis dėlto, LB Kultūros taryba dalinai parėmė „Žaltuvykslės” dramos sambūrį, ir teatralai važiuos į New Yorką! Kelionė suplanuota šios savaitės pabaigai. Režisierė Ilona Čiapaite minėjo, kad kartu su dramos sambūriu vyksta Jazz'o kolektyvas, vadovaujamas Vyčio Ivinskio. Šis kolektyvas Čikagos kultūrinei bendruomenei gerai pažįstamas, pamėgtas ir kviečiamas dalyvauti meno parodų atidarymuose, privačiuose bei masiniuose renginiuose.

Režisierė su vaidybine grupe ruošiasi kelionei. Repetacijos vyksta. Įdomu, kas pakvietė „Žaltuvykslę” į New Yorką?

– Ilona, po premjeros, vykusios šių metų gegužės mėnesį, buvo įvairiausių nuomonių, pasisakymų ir kritikos. Ar laikai tai įvertinimu, gavusi pakvietimą vykti į New Yorką?

– Įvertinimas? Taip, jis svarbus. Tačiau šis pakvietimas, tai tik „testas”, vėliau bus įvertinimai. Vesta Petravičius, koordinuojanti „Žaltuvykslės” atvykimą, sakė girdėjusi puikių atsiliepimų ir norinti, kad pjesę pamatytų New Yorko lietuviai. Rugsėjo 20 d., Brooklyne, parodysime Tennessee Williams pjesę „Pasmerkti namai”.

– Ar dar kas nors susidomėjo?

– Los Angeles turi puikų teatrą. Šiais metais jie viešėjo Čikagoje su komedijinio žanro veikalu „Ledi Makbet iš Akmenės” – save parodė ir, žinoma, nori kitus pažūrėti! Pakvietė. Vysime ten lapkričio mėnesį.

– Režisieriai, kaip ir visi menininkai, atskira kasta. Žmonės, kurie niekada nenustoja minties ir jėgų kažką daryti. Ar jau mąstai apie kitų metų repertuarą?

– Dabar svarbiausia, kad išvykos sklandžiai praeitų. Reikia suderinti daugybę ne tik meninių, bet ir techninių dalykų, transportavimą ir t.t. Palikime ateities planus ateičiai. Neatsakyti klausimai – erdvė apmąstymams...

Ilona Čiapaite – teatralė, menininkė atiduoda save visą, ne dalelę savęs, o visą savo laiką, jėgas, meilę teatrui ir aktoriams. Svarbiausia tikslas, rezultatas – bet kokia kaina. Linkime teatralams sėkmės New Yorke. Ji tikrai pravers!

Vitalija Pulokienė

Pedagoginiame Lituanistikos institute Jaunimo centre (5600 S. Claremont Av. Chicago, IL. 60636-1039) rugsėjo 20 ir 27 dienomis (šeštadieniais) nuo 9 v.r. iki 1 v. p.p. pratęsimas naujų studentų registravimas. Čikagos apylinkėse gyvenantys jaunuoliai registruosis į akivaizdinį skyrių (t. y. lankys pasikaitas šeštadieniais), o į neakivaizdinį skyrių paštu registruosis gyvenantys kitose valstijose JAV. Kviečiame lituanistinių mokyklų abiturientus ir neseniai atvykusius iš Lietuvos jaunuolius gilinti lituanistines žinias. Trejų mokslo metų kreditus užskaito kai kurie universitetai ir kolegijos. Daugiau informacijos suteiks Milda Šatienė tel: 708-409-0216.

„Spindulėlis” – lietuviškai kalbantiems vaikams nuo 3 iki 5 metų amžiaus vaikų daržis, pradėjo veikti Ziono Lietuvių liuteronų parapijos patalpose, 9000 S. Menard, Oak Lawn, IL 60453. Vaikai priimami visai dienai ar pusei dienos; dviem, trim ar visom penkiom dienom savaitėje. Prityrusios mokytojos praveda pamokėles, pamoko vaikučius dainelių, šokių, žaidimų. Vaikai išmoks bendrauti vieni su kitais, gaus tinkamus pagrindus sėkmingai pradėti mokslą pradžios mokykloje. Yra galimybė gauti valstybinę paramą, kuri padės padengti vaikų darželio mokestį. Del registravimo ir kitos informacijos teirautis telefonais: 708-422-1433 arba 773-983-6517.

LB Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrius ruošia išvyką į Chicago Shakespeare Theater vaidinimą „The Taming of the Shrew”. Iš PLC išvykstame spalio 8 d. 10:30 v. ryto. Registruotis tel. 708-346-0756 ir 630-243-0791.

Pal. Jurgio Matulaičio misijos vaikų šv. Mišios vyks beveik kas mėnesį, pirmąjį sekmadienį, 9:00 v. r. (sekite „Draugą”). Kviečiame visus vaikus, tėvelius, senelius ir vaikus mylinčius. Skambinkite ses. Laimutei 630-243-1070 arba Grasilai 708-352-3405.

Veikia Lituanistikos tyrimo ir studijų centro interneto svetainė, aplankykite: www.lithuanianresearch.org